

Lovforslag nr. L 58. Fremsat den 21. januar 1982 af miljøministeren

Forslag

til

Lov om vandløb

Kapitel 1

Formål m.v.

§ 1. Ved denne lov tilstræbes at sikre, at vandløb kan benyttes til afledning af vand, navnlig overfladevand, spildevand og drænvand.

Stk. 2. Fastsættelse og gennemførelse af foranstaltninger efter loven skal ske under hensyntagen til de miljømæssige krav til vandløbskvaliteten, som fastsættes i henhold til anden lovgivning.

§ 2. Lovens regler om vandløb finder også anvendelse på grøfter, kanaler, rørledninger og dræn samt søer, damme og andre lignende indvande.

Stk. 2. Loven finder kun anvendelse på vandløb, hvis tilstedeværelse og vedligeholdelse flere end en enkelt har interesse i. Miljøministeren kan dog bestemme, at loven finder anvendelse på andre vandløb, såfremt disse optages som offentlige vandløb, jfr. § 8, stk. 2, og § 9.

Stk. 3. Loven omfatter endvidere diger, sluser, broer og andre anlæg i og ved vandløb.

Kapitel 2

Om vandløbs almindelige benyttelse m.v.

§ 3. Det er tilladt enhver grundejer at sænke grundvandet på egen ejendom til den for dyrkningen nødvendige dybde ved almindelig udgrøftning og dræning med afløb til

bestående vandløb uden anvendelse af pumpeanlæg.

Stk. 2. Det er tilladt ejeren af en grund, der støder op til et vandløb (bredejeren) fra egen grund at aflede såvel overfladevand som vand fra almindelige drænings- og udgrøftningsanlæg til vandløbet.

Stk. 3. Såfremt der inden for en afstand af 6 km oven for et registreret dambrug, jfr. § 53, foretages foranstaltninger, der kan være til ulempe for dambrugeren, skal der med mindst en uges varsel gives ejeren eller brugeren af dambruget underretning om, hvornår arbejdet påbegyndes. Underretning kan dog undlades ved vedligeholdelsesarbejder i offentlige vandløb, når det af regulativet, jfr. kap. 5, fremgår, hvornår arbejderne udføres.

Stk. 4. Miljøministeren kan fastsætte regler om, at der i regulativer for offentlige vandløb i nærmere afgrænsede områder kan fastsættes bestemmelser om regulering af de retigheder, der er nævnt i stk. 1 og 2.

§ 4. Vandløb, hvor der er flere bredejere, og som ikke er undergivet særskilt ejendomsret, er åbne for almenheden for sejlads med ikke-motordrevne småfartøjer. Retten må ikke udøves til skade eller ulempe for vandløbet eller for andres jagt, fiskeri eller rørsvær.

Stk. 2. Den, der lovligt spærrer for sådan sejlads, skal anvise anden adgangsvej over sin ejendom.

Stk. 3. Vandløbsmyndigheden, jfr. § 7, stk. 1 og 2, kan fastsætte begrænsning i sejlads-

retten og på offentlige vandløb tillade sejlads med andre fartøjer end nævnt i stk. 1.

Stk. 4. Vandløbsmyndigheden kan fastsætte gebyr til vandløbets vedligeholdelse for sejlads med større eller motordrevne fartøjer på offentlige vandløb.

§ 5. Retten til at benytte vandløbene efter bestemmelserne i §§ 3 og 4 må ikke udøves med hensyn til vandløb, der udelukkende er anlagt til særligt formål eller for en bestemt kreds af grundejere, eller hvor der ved tidligere lov er truffet anden bestemmelse.

§ 6. Ingen må uden vandløbsmyndighedens tilladelse ændre vands naturlige afløb til anden ejendom, eller hindre det naturlige afløb af vand fra højere liggende ejendomme.

Stk. 2. Ingen må uden vandløbsmyndighedens tilladelse bortlede vandet fra vandløb, forandre vandstanden i vandløb, eller hindre vandets frie løb.

Stk. 3. Ingen må foretage beplantning så nær rørlagte strækninger af vandløb, at der kan være fare for, at rørledninger beskadiges eller tilstoppes.

Kapitel 3

Vandløbsmyndighederne

§ 7. Amtsrådet er vandløbsmyndighed for amtsvandløb og for offentlige pumpelag, jfr. kap. 9.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen er vandløbsmyndighed for kommunevandløb og for private vandløb.

Stk. 3. Amtsrådets opgaver efter denne lov varetages i Københavns kommune og Frederiksberg kommune af hovedstadsrådet.

Stk. 4. Miljøministeren kan bestemme, at sager eller grupper af sager, der afgøres af kommunalbestyrelsen efter denne lov, skal afgøres af hovedstadsrådet eller amtsrådet. Ministeren kan tillige bestemme, at afgørelser, der træffes af amtsrådene i hovedstadsområdet, træffes af hovedstadsrådet.

Stk. 5. Sager, der efter denne lov er henlagt til landvæsenskommissionen, afgøres i Københavns kommune af den særlige landvæsenskommission, som er nævnt i vandforsyningslovens § 9, stk. 2.

Stk. 6. Uenighed mellem vandløbsmyndighedens afgørelse af miljøministeren. Uenighed om økonomiske spørgsmål herunder om fordeling af udgifter indbringes for landvæsenskommissionen.

Kapitel 4

Klassifikation af vandløb og anlæg

§ 8. Vandløb inddeles i offentlige og private.

Stk. 2. De offentlige vandløb inddeles i amtsvandløb og kommunevandløb.

§ 9. Til amtsvandløb henregnes:

- 1) de vandløb, der før lovens ikrafttræden er optaget som amtsvandløb,
- 2) andre vandløb, som amtsrådet bestemmer skal optages som amtsvandløb.

Stk. 2. Til kommunevandløb henregnes:

- 1) de vandløb, der før lovens ikrafttræden er optaget som kommunevandløb,
- 2) andre vandløb, som kommunalbestyrelsen bestemmer skal optages som kommunevandløb.

Stk. 3. De anlæg, der er nævnt i § 2 stk. 3, medregnes som del af det vandløb, ved hvilket de er beliggende, medmindre de særskilt er optaget i en højere klasse.

Stk. 4. De enkelte strækninger af et vandløb, der gennemløber flere kommuner, kan henregnes til forskellige klasser af vandløb. Dog må de lavere liggende strækninger ikke henregnes til en lavere klasse end de højere liggende strækninger.

Stk. 5. Vandløb, der er udført som led i en landvinding, hvortil der er ydet statsstøtte, kan vandløbsmyndigheden kun optage som offentlige vandløb med miljøministerens tilladelse.

§ 10. Vandløbsmyndigheden kan bestemme, at et vandløb skal udgå af den hidtidige klasse.

§ 11. Miljøministeren kan fastsætte regler om vandløbsmyndighedens opgaver i forbindelse med klassificering og registrering af vandløb.

Kapitel 5

Regulativer for offentlige vandløb m.v.

Offentlige vandløb

§ 12. For offentligt vandløb udarbejder vandløbsmyndigheden et regulativ, som foruden en tydelig betegnelse af vandløbet skal indeholde bestemmelser om:

- 1) vandløbets skikkelse eller vandføringsevne,
- 2) vandløbets vedligeholdelse, jfr. kap. 7,
- 3) ændringer i retten til sejlads, jfr. § 4, stk. 3,
- 4) restaureringsforanstaltninger, jfr. kap. 8, og
- 5) beslutninger om friholdelse af arealer langs vandløb, jfr. § 69.

Stk. 2. Miljøministeren kan fastsætte regler om, at regulativerne skal indeholde bestemmelser om andre forhold.

§ 13. Regulativer ligger til gennemsyn hos vandløbsmyndigheden og kan købes samme sted.

§ 14. Miljøministeren fastsætter nærmere regler om udarbejdelse og revision af regulativer, herunder om samarbejdet mellem vandløbsmyndighederne, om deres samarbejde med andre myndigheder samt om offentlighedens medvirken.

Private vandløb

§ 15. Vandløbsmyndigheden kan fastsætte bestemmelser om vandløbets skikkelse eller vandføringsevne.

Kapitel 6

Regulering m.v. af vandløb og anlæg af nye vandløb

Regulering af vandløb

§ 16. Ved regulering af et vandløb forstås ændring af vandløbets skikkelse, herunder vandløbets forløb, bredde, bundkote og skråningsanlæg, medmindre foranstaltningerne er omfattet af kap. 8 eller kap. 10.

§ 17. Vandløb må kun reguleres efter vandløbsmyndighedens bestemmelse.

Tørlægning af eller sænkning af vandstanden i søer

§ 18. Sænkning af vandstanden i eller tørlægning af søer må kun foretages efter vandløbsmyndighedens bestemmelse.

§ 19. Arealer, som fremkommer ved sænkning af vandstanden i en sø eller ved tilvækst, tilhører ejerne af de tilstødende ejendomme, således at enhver af disse ejer det areal, der ligger vedkommende ejendom nærmest.

Stk. 2. Ejers søen ikke af ejerne af de tilstødende ejendomme, tilhører de arealer, der fremkommer ved sænkning af vandstanden eller ved tilvækst inden for søens grænser, dennes ejer.

§ 20. Pålægges der et areal, som opstår ved sænkning af vandstanden i en sø, bidrag til udgifterne ved vandstandssænkningen, kan ejeren af arealet fratage ejendomsretten hertil. Efter vandløbsmyndighedens nærmere bestemmelse tildeles arealet i så tilfælde andre, der er villige til at overtage ejendomsretten. Tillægges arealet ikke en tilstødende ejendom, må der sikres fornøden adgangsvej til arealet.

Anlæg af nye vandløb

§ 21. Nye vandløb må kun anlægges efter vandløbsmyndighedens bestemmelse, jfr. dog § 3, stk. 2.

§ 22. Udgifterne ved anlæg af nye vandløb afholdes af de grundejere, der ønsker anlægget udført, samt af de grundejere, der ønsker at medbenytte det.

Fælles bestemmelser

§ 23. Enhver, der lider tab ved en regulering, jfr. § 16, ved forandring af vandstanden i en sø, jfr. § 18, eller ved anlæg af nyt vandløb, jfr. § 21, har ret til erstatning.

§ 24. Udgifterne i forbindelse med de foranstaltninger, der er nævnt i §§ 16 og 18, afholdes af de grundejere, der skønnes at have nytte af foranstaltningerne. Udgifterne fordeles mellem grundejernerne efter den nytte, foranstaltningerne har for den enkelte ejendom.

Stk. 2. Vandløbsmyndigheden kan for offentlige vandløb helt eller delvis afholde de udgifter, der er nævnt i stk. 1.

§ 25. Udgifterne i forbindelse med de foranstaltninger, der er nævnt i §§ 16, 18 og 21, kan afholdes forskudsvis af vandløbsmyndigheden.

Stk. 2. Vandløbsmyndigheden kan kræve sikkerhed for betaling af forskudsvis afholdte udgifter.

§ 26. Miljøministeren fastsætter nærmere regler om behandlingen af sager efter dette kapitel, herunder om samarbejdet mellem vandløbsmyndighederne og deres samarbejde med andre myndigheder samt om offentlighedens medvirken.

Kapitel 7

Vandløbenes vedligeholdelse

Fælles bestemmelser for offentlige og private vandløb

§ 27. Vandløb skal vedligeholdes således, at det enkelte vandløbs skikkelse eller vandføringsevne ikke ændres.

Stk. 2. Grødevæksten i vandløbene kan begrænses ved mekaniske metoder som grødeskæring, opgravning og lignende eller ved biologiske metoder som etablering af skyggegivende vegetation på vandløbets bredder.

Stk. 3. Afskåret grøde skal optages, medmindre grøden ikke er til skade for vandløbet eller det vandområde, vandløbet udmunder i.

Stk. 4. Slam, grøde og andet, der ophobes ved stemmeværker eller andre anlæg, må ikke videreføres til skade for vandløbet eller for det vandområde, vandløbet udmunder i. Vandløbsmyndigheden kan fastsætte nærmere bestemmelse herom.

§ 28. Bredejere og brugere af tilstødende ejendomme skal tåle, at fornødent vedligeholdelsesarbejde udføres. Fyld, afskåret grøde og andet, der fremkommer ved sædvanlig vedligeholdelse, skal den, der bruger de tilstødende ejendomme, modtage og bortskaffe fra vandløbets bredder uden erstatning. Skader som følge af almindelig kørsel og færdsel til fods langs vandløbet i forbindelse med vedligeholdelse kan ikke kræves erstattet. Såfremt der i øvrigt under vedligeholdelsesarbejder påføres ejere eller brugere skade eller ulempe, har ejeren eller brugeren ret til

erstatning efter lovgivningens almindelige regler.

§ 29. Benyttes arealer ved vandløb til græsning for løsgående husdyr, kan vandløbsmyndigheden påbyde, at bredejerne anbringer og vedligeholder forsvarligt hegn, og at vandingssteder skal graves uden for vandløbets profil og fraegnes dette.

§ 30. Miljøministeren kan efter forhandling med de kommunale organisationer fastsætte nærmere regler om vandløbenes vedligeholdelse og om vandløbsmyndighedernes behandling af sager efter dette kapitel.

Offentlige vandløb

§ 31. Vedligeholdelsen af offentlige vandløb påhviler vandløbsmyndigheden.

Stk. 2. Det kan pålægges pumpelag og landvindingslag helt eller delvis at afholde udgifterne til vedligeholdelse af vandløb under laget og at foretage vedligeholdelsen.

§ 32. Vedligeholdelsen af rørlagte offentlige vandløb omfatter ikke hel eller delvis omlægning af rørledninger. Sager herom afgøres efter reglerne i kap. 6.

§ 33. Under et offentligt vandløbs regulering overtages vedligeholdelsen af den strækning, der reguleres, af anlægsledelsen, og udgifterne herved henregnes til anlægsudgifterne.

§ 34. Vandløbsmyndigheden kan for at begrænse grødevæksten i forbindelse med tilrettelæggelsen af vedligeholdelsen af offentlige vandløb foretage beplantning langs vandløb, ligesom det kan påbydes bredejerne at bevare skyggegivende vegetation.

Private vandløb

§ 35. Vedligeholdelsen af private vandløb påhviler bredejerne, medmindre der efter stk. 3, eller efter § 36 er truffet anden bestemmelse.

Stk. 2. Såfremt vedligeholdelsesbyrden forøges som følge af regulering af vandløb eller anlæg af nye vandløb, skal de grundejere, som pålægges udgifter ved de nævnte foranstaltninger, afholde de forøgede vedligehol-

delsesudgifter i forhold til hver enkelts nytte af foranstaltningen.

Stk. 3. Spørgsmål om vedligeholdelsesbyrdens fordeling kan indbringes for vandløbsmyndigheden. I mangel af forlig indbringes spørgsmålet for landvæsenskommissionen til afgørelse.

§ 36. Vandløbsmyndigheden kan fastsætte bestemmelser om vedligeholdelsens omfang og udførelse, herunder om der skal foretages opsamling af afskåret grøde.

Kapitel 8

Vandløbsrestaurering

§ 37. I offentlige vandløb, hvis tilstand ikke svarer til den fastlagte målsætning, kan vandløbsmyndigheden forbedre forholdene ved følgende foranstaltninger:

- 1) etablering af kunstige, overhængende brinker,
- 2) placering af større sten,
- 3) placering af planker eller lignende ved vandløbsbunden,
- 4) etablering af strømkoncentratorer, og
- 5) etablering af gydebanks.

Stk. 2. Vandløbsmyndigheden afholder udgifterne ved restaureringer.

Stk. 3. Miljøstyrelsen kan yde tilskud til gennemførelse af større restaureringsprojekter.

Stk. 4. Enhver, der lider tab ved en restaurering, har ret til erstatning.

Stk. 5. Miljøministeren fastsætter nærmere regler om restaureringsprojekter, herunder om samarbejdet mellem vandløbsmyndighederne, og om deres samarbejde med andre myndigheder samt om offentlighedens medvirken.

Kapitel 9

Udpumpningsanlæg med digeanlæg til afvanding

Private anlæg

§ 38. Private udpumpningsanlæg til brug for afvanding må ikke etableres eller ændres, herunder driftsmæssigt, uden vandløbsmyndighedens godkendelse. § 44, stk. 1, og §§ 45 og 46 finder tilsvarende anvendelse på disse anlæg, idet dog vandløbsmyndigheden fastlægger afvandingsforholdene efter § 44, stk. 1.

Offentlige anlæg

§ 39. Amdsrådet kan træffe beslutning om oprettelse af offentlige pumpelag.

§ 40. Amdsrådet fastsætter hvilket område, der skal høre under pumpelaget, og udfærdiger en vedtægt for laget. Vedtægten tinglyses på de ejendomme, der er medlem af laget, og på de ejendomme, der iøvrigt yder bidrag til laget.

§ 41. Landvæsenskommissionen fastsætter, hvilke ejendomme, der skal yde bidrag til laget. § 24, stk. 1 finder tilsvarende anvendelse.

§ 42. Amdsrådet kan optage lån til dækning af anlægsomkostningerne og senere ekstraordinære omkostninger for pumpelag eller garantere for disse låns forrentning og tilbagebetaling. Pumpelagets udgifter i øvrigt udrædes forskudsvis af amtdsrådet.

§ 43. Amdsrådet kan pålægge pumpelaget at udføre nødvendige vedligeholdelsesarbejder på anlægget med tilhørende vandløb.

§ 44. Inden ophævelse af et pumpelag fastlægger amtdsrådet de fremtidige afvandingsforhold inden for pumpelagets område.

Stk. 2. Når arbejderne til sikring af de fremtidige afvandingsforhold er udført, og pumpelaget har opfyldt sine økonomiske forpligtelser herved og efter § 42, ophæves pumpelaget.

§ 45. Enhver, der lider tab ved oprettelse eller ændring af offentlige pumpelag, har ret til erstatning.

§ 46. Miljøministeren fastsætter nærmere regler om behandlingen af sager i henhold til dette kapitel.

Kapitel 10

Broer, opstemningsanlæg, flodemål m. m.

§ 47. Broer, overkørsler eller lignende må ikke anlægges eller ændres uden vandløbsmyndighedens godkendelse.

§ 48. Opstemningsanlæg eller andre anlæg, der kan hindre vandets frie løb eller i øvrigt kan være til skade for vandløbet, må

ikke anlægges eller ændres, herunder driftsmæssigt, uden vandløbsmyndighedens godkendelse.

§ 49. Vandløbsmyndigheden fastsætter flodemål for alle opstemningsanlæg.

§ 50. Vandløbsmyndigheden kan meddele påbud om, at anlæg, jfr. § 48, skal ændres eller nedlægges, såfremt anlægget er til væsentlig skade for vandløbskvaliteten.

§ 51. Enhver, der lider tab ved foranstaltninger efter dette kapitel, har ret til erstatning.

§ 52. Miljøministeren kan fastsætte nærmere regler for vandløbsmyndighedens behandling af sager efter dette kapitel, herunder om samarbejdet mellem vandløbsmyndighederne og om deres samarbejde med andre myndigheder samt om offentlighedens medvirken.

Kapitel 11

Tilsyn og kontrol

§ 53. Til brug for vandløbsmyndighedernes tilsyn med vandløbene foretager amtsrådet en registrering af de dambrug, der findes inden for amtskommunens område. Ophører driften af et registreret dambrug, skal ejeren meddele dette til amtsrådet, der derefter sletter dambruget af registeret. Registeret ligger til gennemsyn hos amtskommunen.

§ 54. Beskadiges vandløb, diger, bygværker eller andre anlæg omfattet af denne lov, eller foretages foranstaltninger i strid med loven, kan vandløbsmyndigheden meddele påbud om genoprettelse af den tidligere tilstand. Vandløbsmyndigheden kan endvidere meddele påbud om udførelse af manglende vedligeholdelsesarbejder.

Stk. 2. Vandløbsmyndigheden påser, at påbud og forbud efter denne lov efterkommes, og at vilkår fastsat i tilladelser overholdes.

Stk. 3. Er et påbud eller et forbud ikke efterkommet inden udløbet af den fastsatte frist, kan vandløbsmyndigheden foretage det fornødne på den forpligtedes regning.

§ 55. Er der fare for, at betydelig skade kan ske på grund af et vandløbs mangelfulde tilstand eller på grund af usædvanlige nedbørsforhold eller andre udefra kommende usædvanlige begivenheder, kan vandløbsmyndigheden foretage det fornødne uden påbud og på den forpligtedes regning.

§ 56. Miljøministeren kan pålægge vandløbsmyndigheden inden udløbet af en frist at opfylde sine forpligtelser til at udføre arbejder eller at afhjælpe konstaterede mangler. Efterkommes pålægget ikke inden udløbet af fristen, kan ministeren lade arbejdet udføre for vandløbsmyndighedens regning.

§ 57. Kommunalbestyrelsen, amtsrådet, landvæsenstretten, miljøstyrelsen eller personer, der af disse myndigheder er bemyndiget til at foretage undersøgelser eller udføre arbejder i øvrigt, har uden retskendelse ret til færdsel langs vandløbene. Ejeren og brugeren har ret til erstatning for skader herved, medmindre færdselen sker til fods eller i forbindelse med vedligeholdelsesarbejder, jfr. dog § 28.

Stk. 2. Politiet yder bistand hertil efter regler, der fastsættes efter forhandling mellem miljøministeren og justitsministeren.

Stk. 3. Legitimation skal forevises på forlangende.

§ 58. Den, der er ansvarlig for forhold eller anlæg, der er omfattet af denne lov, skal efter anmodning fra kommunalbestyrelsen, amtsrådet, miljøstyrelsen eller miljøministeren give alle oplysninger, herunder om økonomiske og regnskabsmæssige forhold, som har betydning for vurderingen af forhold efter loven.

§ 59. Miljøministeren kan pålægge vandløbsmyndigheden at tage spørgsmål, herunder konkrete sager, vedrørende vandløb op til behandling og afgørelse.

§ 60. Miljøministeren kan fastsætte nærmere regler om vandløbsmyndighedens tilsyns- og kontrolvirksomhed, herunder om samarbejdet mellem vandløbsmyndighederne og om deres samarbejde med andre myndigheder.

F.t.l. om vandløb

Kapitel 12

Forskellige bestemmelser

§ 61. Kommunalbestyrelsen, amtsrådet, miljøstyrelsen eller personer, der af disse myndigheder er bemyndiget hertil, har uden retskendelse adgang til offentlige og private ejendomme for at lade foretage opmålinger, nivellementer og andre tekniske forarbejder og undersøgelser, som er nødvendige for udarbejdelsen af planer for arbejder, der er omfattet af denne lov.

Stk. 2. Mindst 2 uger forud skal der gives skriftlig meddelelse til ejere og brugere af ejendommen eller, hvis dette ikke er muligt, ske offentliggørelse i et eller flere lokale blade om, at sådanne arbejder eller undersøgelser vil blive foretaget.

Stk. 3. Bestemmelserne i § 57, stk. 2 og 3 finder tilsvarende anvendelse ved udøvelsen af beføjelserne i stk. 1.

Stk. 4. De skader og ulemper, der forvoldes ved foranstaltningerne efter stk. 1, skal erstattes, eventuelt i forbindelse med en efterfølgende ekspropriation.

§ 62. Uanset, at forholdene ved et vandløb eller anlæg tidligere er fastlagt ved aftale, eller at der tidligere er truffet afgørelse herom, kan der fastsættes nye bestemmelser vedrørende vandløbet eller anlægget, hvis de faktiske forhold har ændret sig, eller hvis den tidligere aftale eller afgørelse må anses for utilstrækkelig.

§ 63. Vandløbsmyndigheden kan godkende, at en person, der ikke har deltaget i en foranstaltning, benytter foranstaltningen mod at betale en del af anlægsudgifterne og deltage i den fremtidige vedligeholdelsesudgift samt erstatte det tab, som benyttelsen medfører.

§ 64. Såfremt en foranstaltning efter denne lov berører et anlæg, hvortil der kan foretages ekspropriation efter anden lovgivning, kan den, der er ansvarlig for det berørte anlæg, beslutte hvilke foranstaltninger, der skal træffes af hensyn til anlægget og dets udviklingsmuligheder, og hvem der skal udføre de arbejder, der skal udføres på det berørte anlæg. I øvrigt finder reglerne i denne lov anvendelse.

Stk. 2. Hvis et anlæg, hvortil ekspropriation foretages efter bestemmelserne i lov om

fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom, berører bestående afvandingforhold eller mulighederne for en fremtidig ordning af sådanne, skal spørgsmål om hvilke foranstaltninger, der skal træffes af hensyn til afvandingforholdene, forud for besigtigelsesforretningen forhandles mellem anlægsmyndigheden og vandløbsmyndigheden. I tilfælde af enighed mellem disse kan de ekspropriationer, der er nødvendige til foranstaltningerne, foretages efter reglerne i nævnte lov, såfremt ekspropriationskommissionen kan tiltræde den aftalte ordning. I andre tilfælde behandles de pågældende spørgsmål efter reglerne i denne lov.

§ 65. Bidrag, som påhviler en fast ejendom til dækning af udgifter, som vandløbsmyndigheden har afholdt forskudsvis i henhold til denne lov, har samme fortrinsret som de på faste ejendomme hvilende kommunale skatter. Det samme gælder, hvis udgiften er afholdt i henhold til vandløbsmyndighedens garanti. Vandløbsmyndigheden har udpantningsret for bidragene i den bidragspligtige ejendom. Hvis vandløbsmyndigheden til gennemførelse af anlæg efter denne lov optager bank- eller sparekasselån eller yder garanti for lån, som afdrages gennem bidrag fra de interesserede ejendomme, kan vandløbsmyndigheden lade långiveren foretage bidragsopkrævningen og føre regnskab herfor. I tilfælde af manglende betaling af bidrag, der er omfattet af 2. pkt., udøver vandløbsmyndigheden fortrins- og udpantningsretten efter at have fyldestgjort långiveren.

Stk. 2. Bidrag, som i øvrigt i henhold til denne lov påhviler ejendomme, kan inddrives ved udpantning. Landvæsenskommissionen kan bestemme, at der for anlægsbidrag gives pant i den afgiftspligtige ejendom forud for andre hæftelser af privatretlig oprindelse på vilkår, der fastsættes af landvæsenskommissionen.

Stk. 3. Bidrag til regulering og vedligeholdelse af amtsvandløb og bidrag til offentlige pumpelag opkræves sammen med og efter samme regler som de kommunale ejendoms-skatter.

Stk. 4. Bidrag til regulering og vedligeholdelse af kommunevandløb opkræves sammen med og efter samme regler som de kommunale ejendomsskatter.

§ 66. Attester, der angiver hvilke bidrag til offentlige vandløb og pumpelag, der påhviler en ejendom, udfærdiges på begæring af vandløbsmyndigheden. For sådanne attester kan opkræves betaling.

§ 67. Hvis en ejendom, hvorpå der efter denne lov hviler bidrag, udstykses eller afgiver arealer til veje m.v., fordelor vandløbsmyndigheden efter anmodning det bidrag, der påhviler ejendommen, mellem de udlagte parceller, og det fastsættes, hvorledes udgifterne ved fordelingen skal udredes.

Stk. 2. Vandløbsmyndighedens afgørelse kan, inden 4 uger efter den er meddelt parterne, indbringes for landvæsenskommissionen.

Stk. 3. Indtil fordelingen er sket, hæfter hver ejer for hele det bidrag, der påhviler den udstykkede ejendom.

§ 68. Forøges afløbsmængden ved bebyggelse, ved vejanlæg, ved udpumpning, der ikke er omfattet af kap. 9, eller ved boringer, kan vandløbsmyndigheden pålægge ejeren af de ejendomme eller anlæg, hvorfra den forøgede afstrømning hidrører, at yde bidrag til vandløbets regulering og vedligeholdelse.

Stk. 2. Tilføres der et vandløb spildevand, der i nævneværdig grad forøger arbejdet ved vandløbets oprensning, kan vandløbsmyndigheden pålægge ejerne af de ejendomme, hvorfra ulemperne hidrører, at yde bidrag til vandløbets regulering og vedligeholdelse.

Stk. 3. Medfører indvinding af vand fra et vandløb, at arbejdet ved vandløbets vedligeholdelse i nævneværdig grad forøges, kan vandløbsmyndigheden pålægge vandindvindingsanlæggets ejer at yde bidrag til vandløbets regulering og vedligeholdelse.

Stk. 4. Vandløbsmyndighedens afgørelse efter stk. 1-3 kan, inden 4 uger efter den er meddelt den pågældende, indbringes for landvæsenskommissionen.

§ 69. Dyrkning, plantning, jfr. dog § 34, opfyldning, udgravning, anbringelse af hegn, jfr. dog § 29, og opførelse af bygværker må ikke foretages så nær et vandløb, at dettes vedligeholdelse, fyldens oplægning eller tilsynets færdsel hindres. Vandløbsmyndigheden kan fastsætte nærmere bestemmelser til sikring heraf.

§ 70. Miljøministeren kan fastsætte regler om opkrævning af bidrag og om adgang til at få oplysning om bidrag.

Stk. 2. Miljøministeren kan endvidere fastsætte regler om vandløbsmyndighedernes og miljøstyrelsens adgang til at opkræve gebyrer for behandling af visse sager.

Kapitel 13

Ekspropriation og erstatning

§ 71. Til gennemførelse af foranstaltninger efter denne lov kan vandløbsmyndigheden, når almentillet kræver det, iværksætte ekspropriation. § 43, stk. 3, § 44 og §§ 47-49 i lov om offentlige veje finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 2. Spørgsmål om, hvorvidt en foranstaltning efter loven medfører erstatningspligt, kan indbringes for landvæsenskommissionen.

§ 72. Erstatning for ekspropriation fastsættes efter lovgivningens almindelig regler. § 51, stk. 2-6, og §§ 63-64 i lov om offentlige veje finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 2. Vandløbsmyndigheden skal i forbindelse med ekspropriation efter denne lov søge at tilvejebringe forlig om erstatningen.

Stk. 3. Såfremt aftale om erstatningens størrelse ikke er opnået inden 8 uger efter, at beslutningen om ekspropriation er truffet, eller hvis denne er påklaget, inden 4 uger efter den endelige afgørelse, påhviler det den, til hvis fordel ekspropriationen er sket, at indbringe erstatningsspørgsmålet for landvæsenskommissionen.

§ 73. Vandløbsmyndigheden indbringer sagen for landvæsenskommissionen, når sagen angår et offentligt vandløb.

Kapitel 14

Afgørelser af andre økonomiske spørgsmål

§ 74. Vandløbsmyndigheden skal i forbindelse med afgørelser efter denne lov søge at tilvejebringe forlig om økonomiske spørgsmål, herunder bidragsfordeling.

Stk. 2. I mangel af enighed indbringes spørgsmålene for landvæsenskommissionen.

Stk. 3. Vandløbsmyndigheden indbringer sagen for landvæsenskommissionen, når sagen angår et offentligt vandløb.

Kapitel 15

Beslutninger i vandløbssager

§ 75. Vandløbsmyndighedens afgørelser meddeles skriftligt til ansøgeren eller til den eller de, der er ansvarlige for forholdet.

Stk. 2. Skriftlig underretning om afgørelsen sendes samtidig til berørte myndigheder. Endvidere underrettes skriftligt privatpersoner, som må antages at have en individuel, væsentlig interesse i at få kundskab om afgørelsen, samt Danmarks Naturfredningsforening og Danmarks Sportsfiskerforbund, såfremt disse må antages at være klageberettigede efter § 84, stk. 2. Underretning til de nævnte privatpersoner og organisationer kan eventuelt finde sted ved offentlig annoncering.

§ 76. Vandløbsmyndighedens afgørelser skal indeholde oplysning om klagemyndighed og klagefrist.

Stk. 2. Omfatter afgørelsen et påbud eller forbud, skal der være fastsat en frist for afgørelsens efterkommelse.

§ 77. Inden der træffes afgørelse om påbud eller forbud, skal adressaten for disse beslutninger skriftligt underrettes om sagen og gøres bekendt med sin adgang til aktindsigt og til at udtale sig efter lov om offentlighed i forvaltningen.

Stk. 2. Underretning som nævnt i stk. 1 kan undlades, hvis øjeblikkelig afgørelse er påkrævet, eller hvis underretning må anses for åbenbart unødvendig.

§ 78. Miljøministeren kan bemyndige miljøstyrelsen til at udøve de beføjelser, der efter denne lov er henlagt til ministeren.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte regler om adgangen til at påklage afgørelser, der er truffet i henhold til bemyndigelse efter stk. 1, herunder at miljøstyrelsen har den endelige administrative afgørelse.

§ 79. Miljøministeren kan på eget initiativ tage en afgørelse, der er truffet af vandløbsmyndigheden, op til nærmere undersøgelse og afgørelse. Det samme gælder for afgørel-

ser, der er truffet af miljøstyrelsen. Ministeren kan bestemme, at en afgørelse, som i øvrigt skulle have været truffet af miljøstyrelsen, træffes af ministeren.

Kapitel 16

Klage

§ 80. Vandløbsmyndighedens afgørelser kan påklages til miljøstyrelsen, jfr. dog §§ 67 og 68. Landvæsenskommissionens kendelser kan indankes for overlandvæsenskommissionen.

Stk. 2. Uanset bestemmelsen i stk. 1 kan miljøministeren fastsætte regler om, at vandløbsmyndighedens afgørelser i nærmere angivne grupper af sager om private vandløb ikke skal kunne påklages til anden administrativ myndighed.

§ 81. Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt. I tilfælde, hvor offentlig annoncering har fundet sted, regnes klagefristen fra offentligørelsen uanset tidspunktet for eventuel individuel underretning, jfr. § 75, stk. 2.

§ 82. En klage har opsættende virkning for et påbud eller forbud, indtil klagemyndighedens afgørelse foreligger eller klagemyndigheden bestemmer andet.

Stk. 2. Den myndighed, der træffer afgørelse om påbud eller forbud, kan dog, når særlige grunde taler herfor, samtidig med påbudet eller forbudet bestemme, at dette skal efterkommes uanset klage. Uanset om denne beslutning påklages, skal påbudet eller forbudet efterkommes, indtil klagemyndigheden bestemmer andet.

Stk. 3. Såfremt udnyttelsen af en godkendelse forudsætter udførelse af anlægsarbejder, må sådanne arbejder ikke påbegyndes før klagefristens udløb. Hvis godkendelsen er påklaget før klagefristens udløb, må anlægsarbejder ikke påbegyndes før klagemyndighedens afgørelse foreligger, jfr. dog stk. 4 og 5. Den myndighed, som har truffet afgørelsen, skal straks give den, der har fået godkendelsen, underretning om, at afgørelsen er påklaget.

Stk. 4. Uanset bestemmelsen i stk. 3 kan klagemyndigheden efter klagefristens udløb på begæring meddele tilladelse til påbegyndelse af anlægsarbejder.

Stk. 5. Miljøministeren kan fastsætte regler om, at stk. 3 og 4 ikke finder anvendelse på visse arter af mindre anlægsarbejder.

Stk. 6. Bestemmelserne i stk. 4 og 5 indebærer ingen begrænsning i klagemyndighedens adgang til at ændre eller ophæve en påklaget godkendelse.

§ 83. Klage indgives igennem den myndighed, der har truffet afgørelsen.

§ 84. Vandløbsmyndighedens afgørelser kan påklages af:

- 1) den afgørelsen er rettet til,
- 2) enhver der må antages at have en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald.

Stk. 2. Danmarks Naturfredningsforening og Danmarks Sportsfiskerforbund kan påklage afgørelser efter kap. 5, samt visse større sager efter kap. 6, 7 og 8 efter miljøministerens nærmere bestemmelse.

Stk. 3. Hovedstadsrådet og amtsrådet kan påklage kommunalbestyrelsens afgørelser. Kommunalbestyrelsen kan påklage amtsrådets afgørelser. Kommunalbestyrelsen og amtsrådet kan påklage hovedstadsrådets afgørelser.

Kapitel 17

Straffebestemmelser og ikrafttræden m.v.

§ 85. Medmindre højere straf er forskyldt efter den øvrige lovgivning, straffes med bøde den, der:

- 1) overtræder § 3, stk. 3, § 4, stk. 1 og 2, §§ 5, 6, 17, 18 og 21, § 27, stk. 1, 3 og 4, §§ 38, 47, 48 og 69 samt bestemmelser i regulativer, jfr. § 12,
- 2) tilsidesætter vilkår for en tilladelse efter loven,
- 3) undlader at efterkomme påbud eller forbud efter loven,
- 4) undlader at meddele oplysninger efter § 58,
- 5) modvirker adgang til en ejendom i strid med §§ 57 og 61,
- 6) forsætligt borttager, forvansker eller beskadiger afmærkninger, som foretages i forbindelse med arbejder og undersøgelser efter § 61

Stk. 2. I bestemmelser, der udfærdiges af miljøministeren i henhold til loven, kan der

fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelserne i forskrifterne.

Stk. 3. For overtrædelser, der begås af et aktieselskab, anpartsselskab, andelsselskab eller lignende, kan der pålægges selskabet som sådant bødeansvar.

§ 86. Tidspunktet for lovens ikrafttræden fastsættes af miljøministeren.

Stk. 2. Fra lovens ikrafttræden ophæves vandløbsloven, jfr. lovbekendtgørelse nr. 523 af 26. september 1973.

Stk. 3. Ministeren kan fastsætte overgangsbestemmelser.

§ 87. Sager om regulering, vedligeholdelse m.v. af vandløb, der ved lovens ikrafttræden er under behandling af en landvæsensret, færdigbehandles af landvæsensretten efter de hidtil gældende regler. Det samme gælder sådanne sager, der er afgjort af en landvæsensret før lovens ikrafttræden, men som efter dette tidspunkt indankes rettidigt efter de hidtil gældende regler.

Stk. 2. Sager, der i medfør af stk. 1, 1. pkt., afgøres af en landvæsensret efter lovens ikrafttræden, kan ankes i overensstemmelse med de hidtil gældende regler.

Stk. 3. Miljøministeren kan fastsætte regler om eller bestemme, at de i stk. 1 og 2 nævnte sager skal afgøres efter reglerne i denne lov i stedet for efter de hidtil gældende regler.

Stk. 4. Ministeren kan endvidere fastsætte regler om eller bestemme, at behandlingen af enkelte af de i stk. 1 og 2 nævnte sager eller grupper af sådanne sager skal overgå til miljøstyrelsen eller til vedkommende vandløbsmyndighed.

§ 88. Afgørelser, truffet efter de hidtil gældende bestemmelser, bevarer deres gyldighed, indtil der i medfør af loven eller regler udstedt med hjemmel i loven træffes ny afgørelse. Overtrædelse af sådanne afgørelser straffes efter de hidtil gældende regler.

Stk. 2. Miljøministeren bestemmer efter forhandling med de kommunale organisationer, hvornår de hidtil gældende regulativer skal være bragt i overensstemmelse med bestemmelserne i loven.

§ 89. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

I. Baggrund.

Ved miljøbeskyttelseslovens ikrafttræden den 1. oktober 1974 og de i forbindelse hermed gennemførte ændringer i vandløbsloven overførtes reglerne om forbud mod forurening af vandløb og havet samt reglerne om afledning af spildevand fra vandløbsloven til miljøbeskyttelsesloven. Samtidig overgik landvæsensretternes kompetence til at behandle sager om afledning af spildevand m.v. samt ved ændring af vandforsyningsloven deres kompetence til at meddele tilladelse til vandindvinding fra grundvandet til de kommunale råd, se Folketingsstidende 1972/73, spalte 3842-4135.

På baggrund af den herved skete begrænsning af landvæsensretternes, herunder især landvæsens- og overlandvæsenskommissionernes sagsområde, besluttede miljøministeriet i december 1976 at ned sætte et udvalg med den opgave:

»1. at gennemgå den lovgivning, der forudsætter landvæsensretternes medvirken og fremkomme med en indstilling om revision af denne lovgivning i relation til anvendelsen af landvæsensretsinstittuttet, samt fremkomme med forslag til revision eller ophævelse af lov om landvæsensretter (bekendtgørelse nr. 133 af 6. marts 1970). Det bør i denne forbindelse overvejes, om landvæsensnævne bør bevares som et selvstændigt retsinstitut til afgørelse af lokale tvistigheder af samme art, som de sager der i henhold til den gældende vandløbslov (§ 7) er henlagt til nævnene.

Uanset resultatet af udvalgets overvejelser, skal udvalget i sin indstilling til miljøministeren redegøre for, hvor samtlige de opgaver, som efter den gældende lovgivning påhviler landvæsensretterne, kan tænkes placeret, såfremt der måtte blive truffet beslutning om afskaffelse af landvæsensretterne. Heri må indgå en vurdering af behovet for teknisk bistand i forbindelse med disse sagers behandling og afgørelse,

2. at gennemgå samt udarbejde forslag til ændring af vandløbsloven (bekendtgørelse nr. 523 af 26. september 1973).

Udvalget må være opmærksom på den sammenhæng, der er mellem udvalgets opgave og den igangværende revision af lovgivningen vedrørende miljøbeskyttelsen og vandforsyningen.«

Udvalget bestod af repræsentanter for Kommunernes Landsforening, Københavns kommune, Frederiksberg kommune, Amdrådsforeningen i Danmark, hovedstadsrådet, Sammenslutningen af formænd for afvandings- og landvæsenskommissioner, Sammenslutningen af landvæsensnævnsformænd, De danske Landboforeninger, Danske Husmandsforeninger, Danmarks Sportsfiskerforbund, Dansk Dambrugerforening, landbrugsministeriet, ministeriet for offentlige arbejder, justitsministeriet og miljøministeriet.

I februar 1979 afgav udvalget en delbetænkning om den fremtidige administration af landvæsensretssagerne (betænkning af 16. januar 1979 om landvæsensretsinstittuttet).

På baggrund af delbetænkningen besluttedes det, at udvalget til grund for færdiggørelsen af arbejdet med en betænkning om vandløbsloven kunne lægge følgende ramme for myndighedsspørgsmålet:

De materielle sager om vedligeholdelse, regulering og anlæg efter vandløbsloven overføres til kommunerne, medens de økonomiske sager om erstatning eller bidragsfordeling fortsat skal henhøre under landvæsensretterne. Det forudsattes, at udvalget også ville afgive en indstilling om fordelingen af sagerne mellem kommunalbestyrelserne og amtsrådene/hovedstadsrådet.

Det meddeltes endvidere udvalget, at der med justitsministeriet var enighed om, at landvæsensretsloven burde overføres til justitsministeriets ressort, da de sager, som landvæsensretterne herefter skulle behandle i henhold til miljøministeriets lovgivning, ville være af økonomisk karakter.

I december 1980 afgav udvalget betænkning om revision af vandløbsloven (betænkning af 10. november 1980 om vandløbsloven).

Betænkningen stillede forslag om en række ændringer i vandløbsloven. Grundlaget for det foreliggende lovforslag er flertalsindstillingerne i udvalgets betænkning. Herudover er det fundet rigtigt at foreslå indført en statslig tilskudsordning, hvorefter der kan ydes tilskud til amtskommuner og kommuner til dækning af udgifter til gennemførelse af større restaureringsprojekter, se bemærkningerne herom i afsnit IV.

De foreslåede ændringer er så omfattende, at de ikke hensigtsmæssigt kan udarbejdes som ændringer til den gældende lov, og det foreslås derfor, at den gældende lov erstattes af en ny vandløbslov.

Lovforslaget har været drøftet med de i udvalget repræsenterede organisationer m.v., og har herudover været forelagt følgende foreninger m.v. med anmodning om eventuelle bemærkninger:

Landbrugsrådet, Centralforeningen af Tolvmandsforeninger, Det Danske Hedeselskab, Industrirådet, Danmarks Naturfredningsforening og Friluftsrådet.

II. Hovedtræk af den hidtidige lovgivning om vandløb.

1. Den historiske udvikling.

Den ældste lovgivning indeholdt kun få bestemmelser om vandløb.

Landskabslovene og Chr. V's danske lov indeholdt regler, der skulle løse konflikter mellem flere møller, der benyttede samme vandløb, og mellem mølleejere og naboer, hvis jorder og veje blev udsat for oversvømmelse ved opstemning. Der var også forbud mod egenmægtig opstemning og mod fældning af vand (ændring af vandets naturlige afløb til skade for andenmand).

Jordfællesskabets ophævelse og landbrugsarealets opdeling i mange selvstændige, særskilt bebyggede ejendomme øgede konfliktmulighederne. Vandafledningen var det første problem. Ejere af højere liggende jorder var interesseret i, at ejere af lavere liggende jorder vedligeholdte deres vandløbsstrækninger, således at vandafledningen ikke blev hæmmet. I midten af forrige århundrede voksede interessen for dræning. Afvandingen af vandlidende jorder kunne betyde øget vedligeholdelsesbyrde for bredejere længere nede af vandløbet.

Der var tale om interessekonflikter mellem naboer, som lovgivningen måtte løse. Yderligere konfliktmuligheder opstod, da interessen for vandindvinding til fiskedamme og markvanding opstod.

Efterhånden blev forureningen af vandløbene et stort problem, fordi vandløbene var de vigtigste modtagere af spildevand fra industri og husholdninger.

Den første samlede vandløbslov er fra 1880, hvor visse af problemerne blev taget op. Vandløbsloven af 1880 blev afløst af den nugældende lov nr. 214 af 11. april 1949. Denne lov er ændret flere gange.

I 1963 overtog det offentlige bredejernes pligt til at vedligeholde offentlige vandløb. I 1969 udbyggedes lovens spildevandsbestemmelser. I 1973 blev de ophævet og afløst af reglerne i miljøbeskyttelseslovens kap. 4. I 1978 ophævedes vandløbslovens regler om vandindvinding af overfladevand, der samtidig overførtes til vandforsyningsloven.

Lovens vigtigste funktion er herefter at løse forskellige konflikter mellem grundejere om vandløbs brug og vedligeholdelse samt at sikre vandløbenes afledningsevne.

2. Vandløbslovens nuværende hovedprincipper.

Vandløbslovens saglige område (§ 1) er begrænset til vandløb m. m. for så vidt flere end en enkelt har interesse af deres tilstedeværelse og vedligeholdelse.

Lovens vigtigste funktion er, foruden at løse forskellige konflikter mellem grundejerne om vandløbs brug og vedligeholdelse, at sikre vandløbenes afledningsevne.

Vandløbsloven indeholder derfor udførlige bestemmelser om reguleringer af vandløb (kap. VI) og om vedligeholdelsen af vandløb (kap. VII).

Disse forhold sikres for offentlige vandløbs vedkommende gennem regulativerne (kap. V), som bl. a. skal indeholde bestemmelser om vandløbs skikkelse, beliggenhed, længde, dybde, bundbredde, skråningsanlæg og fald, ligesom regulativet skal indeholde bestemmelser om anlæg ved vandløbet. Regulativerne indeholder endvidere bestemmelser om vandløbs vedligeholdelse samt de fornødne administrative bestemmelser.

III. Oversigt over anden lovgivning af betydning for vandløbene.

1. Miljøbeskyttelsesloven.

Bestemmelserne i miljøbeskyttelseslovens kap. 4 om spildevandsplanlægningen og kontrollen med enkeltudledninger, herunder forbudsbestemmelsen i § 17, stk. 1, sikrer kvaliteten af vandet i vandløbene.

2. Naturfredningsloven.

Efter naturfredningsloven (§ 43) kræver en række foranstaltninger i vådområder amtsrådets godkendelse og kan således, efter omstændighederne, medføre begrænsninger i den almindelige afvandsingsret efter vandløbsloven. Endvidere er en række vandløbsstrækninger fredet efter lovens kap. 3.

I miljøministeriets bekendtgørelse nr. 614 af 1. december 1978 er det nærmere fastlagt hvilke foranstaltninger, der er omfattet af godkendelsesordningen i § 43.

Etablering af dambrug kræver endvidere tilladelse i henhold til § 43.

Ikke erhvervsmæssig sejlads på vandløb og søer kan i medfør af § 60a helt eller delvis forbydes.

En vis færdselsret ved vandløbene består i medfør af bestemmelserne i §§ 55 og 56, hvorefter almenheden har ret til færdsel til fods på udyrkede arealer.

3. Ferskvandsfiskeriloven.

Ferskvandsfiskeriloven fastsætter bestemmelser om retten til fiskeri i vandløbene.

Loven omfatter samtlige vandløb herunder »enkeltmandsvandløb«.

Retten til at drive fiskeri tilkommer ejeren af den tilstødende grund på den del af vandet, der ligger hans grund nærmere end nogen andens grund, medmindre der haves anden gyldig regel, eller nogen har ejendomsret til fiskevandet eller har erhvervet en særlig ret til fiskeri i det pågældende vand (§ 6).

Ferskvandsfiskeriloven fastsætter i øvrigt en række bestemmelser om fredninger, fiskeriredskaber m. m.

Endvidere fastsætter loven bestemmelser om, at der i forbindelse med dambrug og vandindvindingsanlæg ved vandløb kan kræves anbragt gitre eller lignende for at forhindre opgang af fisk eller fiskeyngel i anlægget (§§ 31 og 36).

Loven giver den fiskeriberettigede færdselsret ved vandløbene samt ret til midlertidigt under udøvelsen af fiskeri at lande sine både og sine redskaber på den tilstødende grund (§§ 8 og 9). Endvidere giver loven de personer, der foretager fiskeriundersøgelser samt tilsynet ret til at færdes over de jorder og private veje, der støder til de i loven omhandlede vande (§§ 61 og 63).

4. Vandforsyningsloven.

Vandforsyningsloven giver mulighed for at sikre vandets mængde i vandløbene gennem administrationen af vandforsyningslovens § 18 sammenholdt

med vandforsyningsplanlægningen og lovens formålsbestemmelser.

Der kræves tilladelse til indvinding af såvel grundvand som overfladevand (§ 18). Der skal ved afgørelsen tages hensyn til vandforsyningsplanlægningen (kap. 3), og af bemærkningerne til lovforslaget fremgår det, at man i forbindelse med afgørelse om vandindvinding også må være opmærksom på, at vandindvinding om muligt ikke hindrer opretholdelsen af en rimelig vandløbskvalitet. I visse tilfælde må der under hensyn hertil gives afslag på vandindvindingsstilladelse.

Vandforsyningslovens saglige område adskiller sig fra vandløbslovens, idet vandforsyningsloven også omfatter vandindvinding fra »enkeltmandsvandløb«.

IV. De væsentligste ændringer i forhold til gældende lov.

Hovedsigtet med lovforslaget er at tilvejebringe et bedre grundlag for, at vandløbenes benyttelse kan ske på grundlag af den planlægning, der fastlægger målsætningen for det enkelte vandløb eller vandløbssystem og dermed give en hensigtsmæssig administrativ ramme for afbalanceringen af de forskellige interesser af såvel offentlig som erhvervsmæssig karakter, som knytter sig til vandløbene.

1. Det administrative system.

Efter forslaget bevares den gældende administrative inddeling af vandløbene i offentlige og private, ligesom forslaget opretholder de offentlige vandløbs inddeling i amtsvandløb og kommunevandløb.

Som nævnt i afsnit I foreslås kompetencen på det lokale og regionale plan til at træffe afgørelse i de materielle (tekniske) sager om vandløbsvedligeholdelse og -regulering og om anlæg af vandløb overført fra landvæsenstetterne til de kommunale råd, der i samarbejde allerede har ansvaret for planlægningen og administrationen af anden lovgivning af betydning for vandløbene, jfr. afsnit III. Fordelingen af sagerne mellem amtsråd og kommunalbestyrelser følger den gældende administrative fordeling af tilsynet med vandløbene, således at sager vedr. amtsvandløb henlægges til amtsrådene, og sager vedr. kommunevandløb og private vandløb henlægges til kommunalbestyrelserne.

På det centrale plan vil opgaverne efter loven blive varetaget af miljøministeriets departement og miljøstyrelsen. Efter lovforslaget vil der til miljøstyrelsen blive henlagt beføjelse til at afgøre sager

om klager over afgørelser, der i henhold til loven eller de i medfør heraf udfærdigede bestemmelser træffes af amtsråd og kommunalbestyrelser.

Placeringen af denne beføjelse hos miljøstyrelsen giver sammenholdt med miljøstyrelsens opgaver i forbindelse med restaureringer af vandløb, jfr. nedenfor pkt. 3, og sammen med miljøministerens adgang til at fastsætte detaljerede regler om sagernes behandling m.v. mulighed for en bedre styring af de lokale og regionale myndigheders forvaltning af vandløbene.

Landvæsenstretternes opgave vil efter forslaget være begrænset til at træffe afgørelse i de økonomiske sager om erstatning eller bidragsfordeling, som vandløbsmyndighederne (amtsråd og kommunalbestyrelser) ikke kan opnå en forligsmæssig løsning på.

2. Formålsbestemmelsen.

Den gældende vandløbslov har ingen egentlig formålsbestemmelse, men det grundlæggende hensyn i loven er, at benyttelsen af de naturlige vandløb til afledning af vand har fortrinsret for al anden benyttelse af vandløbene.

I overensstemmelse med flertalsindstillingen i betænkningen om revision af vandløbsloven indeholder forslaget (§ 1) en formålsbestemmelse. Formålsbestemmelsen tilkendegiver, at loven skal bidrage til at sikre vandløbenes evne til afledning af vand, og i overensstemmelse med hovedsiget med forslaget, at administrationen af loven sker under hensyntagen til den planlagte målsætning for vandløbene. Det er hermed understreget, at der ved fastsættelse og gennemførelse af foranstaltninger efter loven skal ske en afvejning af de til det enkelte vandløb eller vandløbssystem knyttede interesser af såvel erhvervsmæssig som offentlig karakter, herunder jordbrugsmæssige, fiskerimæssige, rekreative og andre miljømæssige samt de kulturhistoriske interesser.

Det bemærkes, at der i almindelighed består et sådant sammenfald af de nævnte interesser og mellem vandløbslovens sigte og sigtet med såvel landbrugslovgivningen som miljøbeskyttelseslovgivningen i øvrigt, at jordbrugets afvandingsinteresser kan tilgodeses samtidig med hensynet til de rekreative og andre miljømæssige aspekter af vandløbskvaliteten.

3. Vandløbsrestaurering.

Der foreslås indført regler, som giver vandløbsmyndighederne mulighed for at foretage en række fysiske indgreb i vandløb i forbindelse med vandløbsrestaureringer.

I mange vandløb, der i recipientkvalitetsplaner er målsat som laksevand, er der gennem vedligeholdelse og regulering skabt forhold, der bevirker, at disse vandløb er uegnede som levesteder for fisk, især laksefisk.

Med de foreslåede bestemmelser i kap. 8 er således skabt adgang for vandløbsmyndighederne til at forbedre den fysiske vandløbskvalitet ved forskellige indgreb i vandløbene.

Da behovet for vandløbsrestaureringer kan variere meget fra kommune til kommune og fra amtskommune til amtskommune, kan en henlæggelse af det finansielle ansvar alene til vandløbsmyndighederne føre til en uforholdsmæssig og utilsigtet belastning af enkelte kommuner og amtskommuner. Disse kommuner og amtskommuner kan måske derfor savne de fornødne incitamentter til at iværksætte restaureringer, som ud fra bredere samfundsmæssige hensyn er miljømæssigt ønskværdige.

Der foreslås derfor indført en ordning, som giver miljøstyrelsen mulighed for at yde tilskud til dækning af anlægsudgifter m.v. til større restaureringsprojekter.

Det bemærkes i denne forbindelse, at tilskudene i første række vil blive ydet til kommuner og amtskommuner. Ordningen udelukker imidlertid ikke, at der også kan ydes tilskud til projekter, hvori indgår restaureringsarbejder, der agtes gennemført på privat initiativ.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne i afsnit VII om de administrative og økonomiske konsekvenser.

4. Med forslaget er tilstræbt en sproglig modernisering og forenkling i forhold til den gældende vandløbslov, medens lovens systematiske opbygning i øvrigt er bevaret. I overensstemmelse med moderne lovgivningsprincipper er det endvidere ved formuleringen af forslaget tilstræbt at undlade at belaste selve lovteksten med regulering af en række detailspørgsmål, der mere hensigtsmæssigt lader sig regulere i bekendtgørelses- og cirkulæreform. Der henvises til bemærkningerne herom til de enkelte kapitler. Udkast til cirkulærer og bekendtgørelser vil forinden udsendelsen blive forhandlet med de berørte organisationer, herunder landbrugsorganisationerne.

V. Oversigt over lovforslagets indhold.

I kapitel 1 (§§ 1-2) angives lovens formål og lovens saglige område, herunder hvilke vandløb loven omfatter og hvilke forhold ved vandløbene, der reguleres af bestemmelserne.

I kapitel 2 (§§ 3-6) er optaget regler om vandløbs almindelige benyttelse, herunder om de umiddelbare rettigheder til afvanding og sejlads. I kapitlet findes endvidere lovens regler til beskyttelse af vandløbene som vandafledningssystemer.

Kapitel 3 (§ 7) indeholder regler om myndighederne i vandløbsager, herunder om fordelingen af sagerne på lokalt plan mellem amtsråd/hovedstadsrådet og kommunalbestyrelser, ligesom der er regler om, at miljøministeren afgør konflikter mellem vandløbsmyndighederne om administration af vandløb, der berører flere kommuner eller amtskommuner.

Kapitel 4 (§§ 8-11) indeholder regler om den administrative inddeling af vandløb og anlæg og regler om registrering af vandløb.

Kapitel 5 (§§ 12-15) indeholder regler om regulativer for offentlige vandløb, dels om regulativernes udarbejdelse, dels om deres indhold. Endvidere er der regler om, at vandløbsmyndigheden kan træffe afgørelse om private vandløbs skikkelse eller vandføringsevne.

I kapitel 6 (§§ 16-26) findes bestemmelserne om regulering af vandløb, om ændring og tørlægning af søer og om anlæg af nye vandløb herunder dræn. Der er i kapitlet erstatningsregler og regler om udgiftsfordeling i forbindelse med disse foranstaltninger.

Kapitel 7 (§§ 27-36) indeholder regler om vedligeholdelse af såvel private som offentlige vandløb.

I kapitel 8 (§ 37) findes regler om vandløbsrestaureringer og tilskud hertil.

Kapitel 9 (§§ 38-46) indeholder regler om etablering af private og offentlige pumpeanlæg til afvanding.

I kapitel 10 (§§ 47-52) findes bestemmelserne om etablering af broer over vandløb, om etablering af opstemningsanlæg og fastsættelse af flodemål m. m.

Kapitel 11 og 12 (§§ 53-70) indeholder bestemmelser om tilsyn og kontrol, oplysningspligt samt forskellige bestemmelser herunder om færdselsretten langs vandløb og om myndighedernes adgang til fremmed ejendom.

I kapitel 13 og 14 (§§ 71-74) findes de generelle bestemmelser om ekspropriation og erstatninger samt regler om landvæsensretternes adgang til at behandle økonomiske spørgsmål i øvrigt.

Kapitel 15 og 16 (§§ 75-84) indeholder generelle bestemmelser om bl. a. påbud og forbud efter loven, afgørelse i vandløbsager samt regler om klage.

Lovforslaget er på disse punkter udbygget i overensstemmelse med tilsvarende regler i miljøbeskyttelsesloven.

I kapitel 17 (§§ 85-89) findes straffe-, ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser.

VI. Lovforslagets konsekvenser for anden lovgivning.

Lovforslaget vil umiddelbart afløse vandløbsloven, jfr. lovbekendtgørelse nr. 523 af 26. september 1973 med senere ændringer.

Samtidig med fremsættelsen af nærværende lovforslag er der af miljøministeren fremsat et forslag til konsekvensændring i vandforsyningsloven.

VII. Administrative og økonomiske konsekvenser af lovforslaget

1. Statslige udgifter.

1.1. Oversigt og beregningsgrundlag.

Lovforslaget betyder nye statslige opgaver - dels som følge af at myndighedsomlægningen som noget nyt betyder, at miljøstyrelsen bliver ankeinstans i sager som afgøres af amtskommuner og kommuner.

- dels som følge af at lovforslaget forudsætter, at der på en række områder udarbejdes bekendtgørelser, cirkulærer og vejledninger m.v. Det vil påhvile miljøstyrelsen at forestå dette arbejde.

Ved beregningen af de statslige udgifter er lønniveauet i januar 1981 lagt til grund, hvilket betyder følgende gennemsnitlige lønudgifter:

I AC (akademisk sagsbehandler)	150.000 kr.
I HK (kontorfunktionær)	105.000 kr.

Til lønudgifterne er lagt 50 pct. til dækning af øvrige administrationsudgifter.

1.2. Miljøstyrelsen som klagemyndighed.

I medfør af bestemmelserne i forslaget kapitel 16 er klager over vandløbsmyndighedernes afgørelser henlagt til miljøstyrelsen. Dog skal økonomiske spørgsmål, hvor der ikke har kunnet opnås enighed mellem parterne, som hidtil indbringes for landvæsensretterne til afgørelse.

Ifølge en statistik, som miljøstyrelsen udarbejdede i 1977 over landvæsensretternes sagsantal og deres fordeling på lovgivningsområder var sagsantallet i 1976 ca. 1.400 - 1.500 sager behandlet ved 1. instans og ca. 50 sager behandlet ved 2. og 3. instans vedrørende vandløbsloven. Statistikken er optrykt i betænkning om landvæsensretsinstittet, afgivet i januar 1979.

Som grundlag for skønnet over den nødvendige ressourcetilgang er der taget udgangspunkt i den forventede udvikling i antallet af 1. instanssager efter lovforslaget sammenholdt med den skønnede klagefrekvens.

Det må forventes, at sagsantallet som følge af lovforslaget vil stige. Dette skyldes først og fremmest den foreslåede ændring i formålsbestemmelsen. Af bestemmelsen i forslagets § 1 fremgår, at administration af loven skal ske under hensyntagen til de miljømæssige krav til vandløbskvaliteten, som fastsættes i henhold til anden lovgivning.

Landvæsenstretterne har efter den hidtidige administrative praksis i høj grad kunnet gennemføre af forlige sagerne. Dette skyldes, at opgaven i mange tilfælde har været at finde en rimelig balance imellem flere bredejerers interesser. Som følge af den afvejning, som lovforslagets formålsbestemmelse tilsiger, der skal ske, af afvandings- og miljøhensyn, må det forventes at forligsmulighederne vil blive mindre med deraf følgende hyppigere klager.

Endvidere må det anføres, at Danmarks Naturfredningsfredning og Danmarks Sportsfiskerforbund efter forslaget er anerkendt som klageberettigede (jfr. § 84, stk. 2). Det må ligeledes forventes, at klagefrekvensen af denne grund vil stige.

I medfør af § 70, har miljøministeren bemyndigelse til at fastsætte gebyrer. Såvel sagsantal som ankefrekvens formodes i en vis udstrækning at blive påvirket af denne bestemmelse.

Miljøstyrelsens personalebehov i egenskab af ankeinstans skønnes at være 2 AC og 1 HK.

1.3. Udarbejdelse af bekendtgørelser, cirkulærer, vejledninger m.v.

Lovforslaget er en rammelov og indeholder derfor en række bestemmelser, hvorefter miljøministeren kan eller skal fastsætte nærmere regler. Arbejdet med forberedelsen af disse bekendtgørelser m.v. påhviler miljøstyrelsen.

Det drejer sig bl.a. om, at der i medfør af bestemmelserne i kapitel 5 skal fastsættes nærmere regler om udarbejdelse og revision af regulativer. I henhold til kap. 6 og 8 skal der fastsættes regler om henholdsvis behandling af reguleringssager og om gennemførelse af vandløbsrestaureringer, herunder de nærmere bestemmelser vedrørende tilskud. Endvidere skal der fastsættes nærmere bestemmelser om behandling af sager om udpumpningsanlæg, samt fastsættes nærmere regler om klassificering og registrering af vandløb, vedligeholdelse og udøvelse af tilsyns- og kontrolfunktion-

ner m.v. Herudover vil det være nødvendigt at udarbejde cirkulærer og vejledninger med henblik på amtskommunernes og kommunernes administration af den nye lov.

Fastsættelsen af de nærmere regler og udarbejdelsen af vejledninger forudsættes at ske i forhandling med bl.a. de kommunale myndigheder, landbrugsministeriet, og en række interesseorganisationer.

Samtidig med lovens ikrafttræden ophæves de gældende bestemmelser på området, hvorfor en række af de nævnte bestemmelser m.v. må foreligge allerede på ikrafttrædelsestidspunktet.

Personaleforbruget til udførelse af ovennævnte opgaver skønnes at udgøre 2 AC og 1 HK.

1.4. Vandløbsrestaureringer.

Der er kun et meget ringe erfaringsmateriale vedrørende vandløbsrestaureringer, idet der hidtil kun er iværksat ét restaureringsprojekt, Voer Åprojektet. Projektet er foreløbigt iværksat som et forsøgsprojekt på visse strækninger af åen. Selve hovedprojektet vil først blive igangsat, når resultaterne af forsøget er afrapporteret, og de afvandingsmæssige konsekvenser af restaureringen er dokumenteret.

Indtil der er opnået et tilstrækkeligt erfaringsmateriale på området vil det være nødvendigt at gennemføre andre forsøg til konstatering af de afvandingsmæssige konsekvenser af vandløbsrestaureringer. Dette hænger bl.a. sammen med, at vandløbene rundt om i landet er meget forskellige-arterede. I en periode fremover vil det således være nødvendigt at indlede visse restaureringsprojekter med forsøg på enkeltstrækninger, forinden det egentlige projekt startes op.

Til gennemførelse af vandløbsrestaureringer vil der blive søgt optaget et beløb på de årlige finanslove. Der vil endvidere blive søgt adgang til kumulativ overførsel af ikke forbrugte midler til senere finansår.

I det første år vil der blive søgt et beløb på 3 mill. kr. årligt.

1.5. samlede statslige merudgifter.

De samlede statslige merudgifter som følge af lovforslaget skønnes på grundlag af ovenstående i de første år at blive 4,4 mill. kr. årligt.

2. Kommunale udgifter

2.1. Omlægning af myndighedsstrukturen.

Såvel i amtskommuner som kommuner foregår der allerede i dag i vidt omfang sagsbehandling i

vandløbssager. Det drejer sig bl.a. om sager vedrørende regulativfastsættelse, reguleringer og vedligeholdelse. I sager, der verserer ved vandkøbsretterne består sagsbehandlingen i forbindele med sager om offentlige vandløb i en forberedelse af sagerne hos de kommunale myndigheder, ligesom det påhviler disse myndigheder at give møde for retten og dér at procedere sagerne.

Den foreslåede omlægning af myndighedsstrukturen, hvorved alle materielle sager om vandløbene overføres fra landvæsensretterne til behandling og afgørelse hos vandløbsmyndighederne, d.v.s. hos kommuner og amtskommuner, skønnes derfor ikke i sig selv at indebære merudgifter til administration af loven i sager om offentlige vandløb. Omlægningen vil tværdimod betyde et mindsket tidsforbrug i de sager, der også tidligere blev behandlet i et politisk forum, da møde og procedure for retten kun vil skulle ske i sager, hvor der ikke opnås enighed om økonomiske spørgsmål.

For amtskommunerne indebærer lovforslaget, at tilsynet med de kommunale vandløb ikke længere påhviler dem.

På denne baggrund skønnes det ikke, at den administrative omlægning vil bevirke væsentlige øgede udgifter for amtskommunerne.

Amtskommunerne afholder udgifter til vederlæggelse af landvæsensnævnenes formænd og landvæsenskommissionernes formænd og sekretærer samt til kontorhold. De lokale udgifter ansloges til ca. 1,6 mill. kr. i finansåret 1975/76. Heraf skønnes ca. halvdelen at have vedrørt vandløbssager.

Som følge af omlægning af myndighedsstrukturen vil antallet af vandløbssager behandlet ved landvæsensretterne falde væsentligt. Tilbage vil kun være behandling af sager, hvor der ikke har kunnet opnås enighed om økonomiske spørgsmål.

Besparselsen er imidlertid vanskelig at skønne. Som ovenfor nævnt beror det dels på, i hvilket omfang der opnås enighed om erstatninger m.v., dels er visse sager i mellemtiden henlagt til anden myndighedsbehandling. Det anslås dog, at besparelsen vil have en støttelsesorden på ca. 0,7 mill. kr.

For kommunernes vedkommende betyder omlægningen at såvel sager om kommunale vandløb som sager om private vandløb skal afgøres af disse. I sager om private vandløb er kommunerne i dag kun til en vis grad involveret. Den pågældende vandløbsmyndighed afholder syn med henblik på at forlige de private parter. Såfremt dette ikke lykkes, henvises sagerne til afgørelse ved landvæ-

sensretterne, og i denne sagsbehandling deltager kommunerne ikke.

På denne baggrund skønnes de kommunale merudgifter at blive i størrelsesorden 4 mill. kr., hvorved det er forudsat, at kommunerne alene fører stikprøvevis tilsyn med de private vandløb. Da der i lovforslaget skabes hjemmel for at videreføre det gældende system for opkrævning af gebyrer for behandlingen af sager ved vandløbsmyndighederne vil disse merudgifter i et vist omfang blive modsvaret af indtægter for de kommunale myndigheder.

2.2. Gennemgang af regulativerne

Ifølge lovforslagets § 88 stk. 2 bemyndiges ministeren til efter forhandling med de kommunale myndigheder at fastlægge en tidsramme for vandløbsmyndighedernes gennemgang af de gældende regulativer om vandløb. Formålet med gennemgangen vil bl.a. være at sikre, at regulativerne bringes i overensstemmelse med de planer, der fastlægger kvalitetsmålsætninger for vandløbene. Recipientkvalitetsmålsætninger forudsættes optaget i regionplanerne for 1985, hvorefter det vil være hensigtsmæssigt at påbegynde regulativgennemgangen. Når miljøministeren i henhold til § 88 stk. 2 udsteder nærmere regler, vil man drøfte spørgsmålet om de økonomiske konsekvenser ved regulativgennemgangen med de kommunale organisationer med henblik på, at der kan fastlægges en tidsramme og et niveau for gennemgangen, der sikrer at merudgifterne kan indpasses i lov- og cirkulæreprogrammet for de pågældende år (1985 og følgende).

2.3. Vedligeholdelsesforanstaltninger og vandløbsrestaureringer

Hovedreglen i den nugældende ordning er, at vandløbsmyndighederne vedligeholder de offentlige vandløb og afholder de dermed forbundne udgifter. Denne ordning videreføres i lovforslaget. Lovforslaget åbner imidlertid mulighed for, at vedligeholdelsesforanstaltningerne i en række tilfælde vil kunne ændres henimod en mere miljøvenlig praksis f.eks. ved overgang fra maskinel til manuel oprensning. Det forudsættes, at ændringer i den gældende vedligeholdelsespraksis i et videre omfang søges gennemført når recipientkvalitetsmålsætninger er optaget i regionplanerne i 1985, og at ændringerne i øvrigt sker i takt med og på et niveau, der afpasses efter de økonomiske muligheder i den enkelte kommune eller amtskommune.

De kommunale myndigheder kan tage initiativ til, at der sættes ind med restaurering af nogle af de regulerede og udrettede vandløb. Sådanne initiativer kan i visse vandløb genskabe variation i vandløbene og sikre et bedre miljø. Vandløbsrestaureringer er endvidere en arbejdsintensiv opgave, som er velegnet som beskæftigelsesarbejde.

Det er derfor fundet hensigtsmæssigt, at der i højere grad end hidtil gennemføres forsøg med vandløbsrestaureringer, og at de kommunale myndigheder i forbindelse med de enkelte kommunale myndigheds almindelige prioritering af de kommunale udgifter tilvejebringer mulighed for gennemførelse af vandløbsrestaureringer.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser

Til § 1

Til kapitel 1

Den foreslåede formålsbestemmelse følger, bortset fra mindre sproglige ændringer, flertallets indstilling i betænkningen om vandløbsloven. Med de sproglige justeringer er der ikke tilsigtet nogen realitetsændring i forhold til indstillingen.

Med formålsbestemmelsen er det tilkendegivet, at det med loven tilstræbes, dels at sikre vandløbnes afledningsevne, dels at sikre en vandløbskvalitet for det enkelte vandløb svarende til den målsætning, der følger af eller forudsættes efter anden lovgivning.

Med den foreslåede formålsbestemmelse er det således tilkendegivet, at vandløbsmyndigheden ved administrationen af loven må tage hensyn til den efter anden lovgivning gennemførte planlægning vedrørende vandløbene.

Herved tænkes i første række på recipientkvalitetsplanerne i medfør af miljøbeskyttelsesloven. Men også vandindvindingsplanerne i medfør af vandforsyningsloven, fredningsplanerne i medfør af naturfredningsloven og landbrugsplaner i medfør af landbrugsloven bør tages i betragtning ved administrationen af loven.

Der skal således ved forvaltningen af vandløbene tages hensyn til de til det enkelte vandløb knyttede interesser af såvel erhvervsmæssig som offentlig karakter herunder jordbrugsmæssige, fiskerimæssige, rekreative, andre miljømæssige samt de kulturhistoriske interesser, som disse interesser er afvejnet ved den i henhold til anden lovgivning fastlagte målsætning for vandløbet.

Dette gælder såvel ved udarbejdelsen af regulativer for offentlige vandløb som ved afgørelse af enkeltsager, såvel om regulering og vedligeholdelse af vandløb, som ved anlæg i og ved vandløb.

Til § 2

Bestemmelsen angiver hvilke ferskvandsområder, der omfattes af loven, og afgrænser lovens saglige område svarende til den gældende vandløbslov.

Loven omfatter således vandløb herunder grøfter, kanaler og rørledninger, søer, damme og lignende indvande samt udpumpningsanlæg med tilhørende diger, sluser, broer og andre indretninger, alt for så vidt flere end en enkelt har interesse af deres tilstedeværelse og vedligeholdelse.

Loven omfatter således ikke »enkeltmandsvandløb«, hvorved forstås vandløb, der fra dets udspring til dets udløb i havet udelukkende ligger på én ejendom, medmindre det også har interesse for andre som fiskevand, til sejlads, opstemning eller andet. »Enkeltmandsvandløb« er beskyttet af anden lovgivning vedr. vandløb, herunder miljøbeskyttelsesloven, naturfredningsloven, vandforsyningsloven og ferskvandsfiskeriloven.

Bestemmelsen i stk. 2 giver miljøministeren mulighed for at inddrage »enkeltmandsvandløb« under lovens regler.

Denne adgang er især tænkt anvendt i situationer, hvor der har vist sig et behov for at få vandløbslovens bestemmelser, især om regulering og vedligeholdelse, bragt i anvendelse på et »enkeltmandsvandløb« for at sikre overholdelse af den målsætning for vandløbet, der er fastlagt i en recipientkvalitetsplan i medfør af miljøbeskyttelsesloven.

Ministerens beføjelser kan udelukkende benyttes under forudsætning af, at den vandløbsmyndighed, der fremsætter anmodningen overfor ministeren, samtidig er indstillet på at optage det pågældende vandløb som offentligt, jfr. § 9, med den virkning, at der skal udarbejdes et regulativ for vandløbet, og vedligeholdelsen af vandløbet overtages af vandløbsmyndigheden.

Til kapitel 2

Til § 3

Bestemmelsen opretholder de gældende regler om jordbrugerhvervets adgang til grundvands-sænkning og bredejernes uskadelige benyttelse af vandløbene til afledning af drænvand til bestående vandløb.

Efter reglen i stk. 3 skal der gives varsling til dambrugsejere, når der foretages foranstaltninger i vandløbene, der kan være til ulempe for dambrugeren. Reglen finder anvendelse ved drænings- og udgrøftningsarbejder i overensstemmelse med gældende bestemmelser. Varsling skal også gives i

forbindelse med andre reguleringsarbejder og større vedligeholdelsesarbejder, da der kan frigøres store mængder iltforbrugende slam, som vil kunne gøre stor skade, hvis det ledes ind gennem dambrug. Bestemmelsen finder også anvendelse ved trykspuling af drænedninger.

I stk. 4 foreslås det, at miljøministeren kan fastsætte regler om, at der for nærmere afgrænsede områder af vandløbsmyndighederne i regulativerne for offentlige vandløb kan fastsættes bestemmelser om regulering af den umiddelbare dræningsret.

Beføjelsen er tænkt anvendt, såfremt der iværksættes en mere generel okkerbekæmpelsesordning på baggrund af den i medfør af lov nr. 57 af 18. februar 1981 om tilskud til nedbringelse af okkergener i vandløb (folketingstidende 1980/81 spalte 2172-2174) etablerede forsøgsordning til nærmere afklaring af problemerne omkring udledning af okker i vandløb m.v.

Ministerens vil i medfør af bemyndigelsen kunne indføre en adgang for vandløbsmyndighederne til efter en konkret vurdering bl. a. på baggrund af recipientkvalitetsplanerne at træffe foranstaltninger til imødegåelse af de skadelige virkninger af okkerudledning gennem bestemmelser i regulativerne for vandløb i indgrebskrævende områder.

Ordnningen forudsættes for de pågældende områder kombineret med en anmeldelsespligt for dræninger. Forbud imod et dræningsprojekt kan tænkes nedlagt, såfremt omkostningerne til foranstaltninger til imødegåelse af virkningerne af okkerudledning i forbindelse med projektet på grund af arealets ringe størrelse står i åbenbart misforhold til det samfundsmæssige udbytte af dræningen.

Bemyndigelsen vil også kunne benyttes til etablering af en reguleringsordning, såfremt der i forbindelse med enkelte vandløb er risiko for, at der med drænvandet udledes andre tilsvarende stoffer, der har lignende skadelig virkning som okker.

Til § 4

Bestemmelsen i stk. 1 opretholder den gældende vandløbslovs adgang til sejlads med robåde, kajaker, kanoer og lignende småfartøjer, som drives uden anvendelse af mekanisk kraft.

Stk. 2 svarer til de gældende bestemmelser om, at den, der lovligt spærrer for sejladsen f. eks. ved anlæg af mølle, stigbord, hegn eller andet, skal anvise anden adgangsvej over sin grund.

Efter de gældende bestemmelser kan begrænsning i sejladsretten besluttes af vandløbsretten.

I konsekvens af ændringen af myndighedssystemet er beføjelsen iflg. stk. 3 overført til vandløbsmyndighederne, der ligeledes får adgang til at tillade sejlads med større og motordrevne fartøjer på offentlige vandløb. For offentlige vandløb skal beslutningerne fremgå af regulativerne, jfr. § 12.

Beføjelsen giver vandløbsmyndigheden mulighed for nærmere at regulere sejladsen f. eks. af hensyn til vandløbets vedligeholdelse eller til beskyttelse af vandløbets fysiske tilstand i øvrigt herunder dets dyre- og planteliv. Foruden egentligt forbud mod sejlads evt. i visse perioder af året kan der endvidere fastsættes begrænsninger med hensyn til brugen af visse bådtyper og størrelser.

Sejladsretten giver i øvrigt ikke hjemmel til at betræde eller benytte andres ejendom.

Såfremt almenhedens færdsels- og opholdsretigheder i medfør af bestemmelserne i naturfredningsloven udøves i forbindelse med sejladsretten, kan der endvidere fastsættes de begrænsninger, der er nødvendige ligeledes af hensyn til vandløbets vedligeholdelse og beskyttelse af vandløbet i øvrigt, herunder dets dyre- og planteliv.

Sådanne begrænsninger kræver ikke forelæggelse for fredningsnævnet i henhold til § 56, stk. 2, i naturfredningsloven.

Såfremt almenhedens brug af vandløbene til ikke-erhvervsmæssig sejlads nødvendiggør en mere detaljeret regulering, end der er mulighed for efter vandløbslovens bestemmelser, må dette ske gennem de særlige regler herom i § 60a, stk. 2 i naturfredningsloven, hvorefter miljøministeren efter anmodning fra vedkommende amtsråd kan fastsætte regler om regulering af almenhedens brug af vandløb og søer til ikke-erhvervsmæssig sejlads.

Det bemærkes, at sejladsretten efter vandløbsloven ikke består på ferske overfladevande, hvortil en enkelt har ejendomsretten, og de nævnte muligheder for reguleringer i medfør af vandløbsloven gælder ikke for sådanne vandløb.

Til § 5

Bestemmelsen svarer til de gældende regler, hvorefter de omhandlede umiddelbare rettigheder er udelukket ved vandløb, der er anlagt til et specielt formål eller for en bestemt kreds af lodsejere, som f. eks. vandings- og pumpekanaler eller rørdninger, da selv mindre foranstaltninger kan have væsentlig skadegørende indvirkning på disse.

Til § 6

Paragraffen indeholder svarende til gældende ret en række forbud mod at gribe ind i vandløbsforhold uden særlig tilladelse. Der er foretaget

mindre sproglige ændringer i teksten, og den kompetente myndighed bliver fremover vandløbsmyndigheden.

Til kapitel 3

Til § 7

Bestemmelserne i stk. 1 og 2 fordeler, i overensstemmelse med den foreslåede ændring af myndighedssystemet, jfr. de almindelige bemærkninger, kompetencen mellem amtsråd og kommunalbestyrelser på baggrund af klassifikationen af vandløbene i henhold til bestemmelserne i kap. 4. Ifølge stk. 6 afgør miljøministeren uenighed mellem vandløbsmyndigheder om administrationen af vandløb, som berører flere kommuner eller amtskommuner. Uenighed kan opstå i forbindelse med administrationen af såvel vandløb, der danner grænse mellem kommuner eller amtskommuner, som vandløb, der gennemløber flere kommuner eller amtskommuner og kan berøre blandt andet spørgsmål om et vandløb skal optages som offentligt vandløb, herunder om klassifikationen og om udarbejdelse af regulativer, ligesom uenighed kan forekomme ved behandlingen af enkeltsager. Uenighed om økonomiske spørgsmål herunder om fordelingen af udgifterne til vedligeholdelse af offentlige vandløb indbringes for landvæsenskommissionen.

Paragraffens øvrige bestemmelser svarer til gældende ret med de ændringer, der følger af ændringen i myndighedssystemet.

Til kapitel 4

Til § 8

Bestemmelsen svarer til den gældende vandløbslovs administrative inddeling af vandløbene.

Til § 9

Bredejere har i overensstemmelse med gældende ret adgang til at foreslå private vandløb overtaget som offentlige vandløb. Denne adgang forventes især at blive benyttet af bredejere ved private vandløb, såfremt vandløbsmyndigheden i forbindelse med tilrettelæggelsen af vandløbsadministrationen i overensstemmelse med recipientkvalitetsplanerne pålægger bredejerne at foretage væsentlige ændringer i den hidtidige praksis for vedligeholdelsen.

Der er ikke foreslået indført en almindelig forpligtelse for vandløbsmyndigheden til i den nævnte situation at overtage et vandløb, da det forven-

tes, at vandløbsmyndigheden som regel også ser en interesse i vandløbets overtagelse som offentligt.

Reglerne i kap. 15 om beslutninger i vandløbs-sager og kap. 16 om klage finder anvendelse på vandløbsmyndighedens afgørelse om klassificering af vandløb.

Bekendtgørelse om optagelse af vandløb kan foretages samtidig med fremlæggelse af udkast til regulativer, se bemærkningerne til § 15.

Til § 10

Bestemmelsen svarer til gældende ret.

Til § 11

Med hjemmel i bestemmelsen kan ministeren bl.a. fastsætte regler, der opretholder den gældende ordning, hvorefter der skal foretages en registrering af vandløbene, indeholdende oplysninger om de for vandløbet trufne beslutninger, hvorved der sikres alle let adgang til oplysninger om de bestemmelser, der til enhver tid er gældende for det enkelte vandløb.

De gældende regler om registreringen af vandløb er indeholdt i cirkulære nr. 256 af 18. oktober 1949 om vandløbsbøgers indretning og førelse.

Til kapitel 5

Til § 12

De gældende bestemmelser, om at der for offentlige vandløb skal foreligge et regulativ, foreslås opretholdt. Efter de gældende bestemmelser fastlægges vandløbets skikkelse og vedligeholdelse på baggrund af de af vandløbsretten afsagte kendelser. De gældende bestemmelser indeholder endvidere detaljerede regler om regulativernes indhold.

Med den foreslåede bestemmelse skal vandløbenes fysiske tilstand herunder bestemmelser om vedligeholdelsen fastlægges på baggrund af den målsætning for vandløbene, som fremgår af planerne for vandløbene, herunder især recipientkvalitetsplanerne, og bør nøje følge disse. Den for vandløbet fastlagte skikkelse eller vandføringsevne skal sikre afledningen af vand samt tilgodese de økologiske krav.

Ved begrebet vandføringsevne forstås, at et vandløb skal kunne aflede en given vandføring (regulativ-vandføringen), uden at vandstanden er højere end et fastsat niveau (regulativ-vandstanden), der fastsættes under hensyntagen til de tilgrænsende arealer. Regulativ-vandføringen kan fastsættes som en procentdel af vandløbets maksimum-vandføring (dvs. den største vandføring over en længere periode, helst ikke mindre end 20-25

år). F. eks. kan vælges 90 pct., af maksimum-vandføringen, hvilket vil betyde, at der i gennemsnit hvert 10. år vil komme en vandføring, der er højere end regulativ-vandføringen, og som derfor vil kunne give en højere vandstand end regulativ-vandstanden.

I mange tilfælde vil det være formålstjenligt at fastsætte forskellige krav til vandløbets vandføringsevne for forskellige perioder af året, f. eks. sommer og vinter, idet vandføringen varierer stærkt i løbet af året. De største vandføringer forekommer altid i vinterhalvåret, og sommerens højeste vandføring udgør som regel kun 10-50 pct. af den højeste vintervandføring. Der vil derfor normalt være behov for en større vandføringsevne om vinteren end om sommeren.

En forudsætning for anvendelsen af denne metode til sikring af afledningen af vand er:

- at der foreligger viden om vandløbets vandføring gennem en længere årrække,
- at der foretages kontinuerlig registrering af vandstanden og regelmæssig måling af vandføringen i vandløbet.

Hidtil er afledningen af vand i de offentlige vandløb blevet sikret bl. a. gennem fastsættelse af en skikkelse, dvs. faste angivelser for bundbredde, bundkote og skråningsanlæg. Denne praksis tager ikke hensyn til de miljømæssige krav i de vandløb, hvor der i recipientkvalitetsplanlægningen er målsat en høj vandløbskvalitet, hvilket bl. a. indebærer, at vandløbet skal have en varierende form mht. bredde, dybde og skråningsanlæg.

Som en konsekvens af den ændrede formålsbestemmelse foreslås det derfor, at der gives mulighed for, at afledningen af vand i sådanne vandløb kan sikres gennem faste krav til vandføringsevnen i stedet for gennem faste krav til skikkelsen (suppleret med faste tidspunkter for grødeskæring).

Regulativerne skal endvidere indeholde de regulerende bestemmelser, der følger af de beslutninger, der af vandløbsmyndigheden træffes på grundlag af lovens enkelte bestemmelser. De mere detaljerede regler om regulativernes indhold, svarende til de gældende bestemmelser herom, herunder om anbringelse af broer og bolværker og om udløb for dræn- og spildevandsledninger, kan fastsættes administrativt, jfr. stk. 2.

Den gældende vandløbslov indeholder detaljerede regler for proceduren i forbindelse med udarbejdelse og offentliggørelse af regulativforslag.

Disse bestemmelser foreslås fastsat administrativt af miljøministeren.

Under hensyn til at regulativerne efter forslaget skal være i nøje overensstemmelse med den regionale sektorplanlægning, i det omfang denne planlægning har betydning for vandløbene, forudsættes udarbejdelsen af regulativforslag at skulle ske i samarbejde mellem de kommunale og amtskommunale myndigheder. Der vil i de af ministeren fastsatte bestemmelser således blive indført en ordning, hvorefter forslag til regulativer forelægges amtskommunen henholdsvis kommunen til udtalelse, forinden de udarbejdes endeligt og fremlægges. En sådan ordning sammenholdt med amtsrådernes klageret, jfr. § 84, stk. 3, og adgangen til at overtage vandløb som amtsvandløb skulle sikre den nødvendige koordination ved tilvejebringelse af regulativer omfattende vandløbssystemer, der berører flere kommuner.

Tilsvarende vil der blive fastsat regler, der sikrer en koordination for så vidt angår tilvejebringelse af regulativer for vandløbssystemer, der berører flere amtskommuner.

Med henblik på at sikre brugerne af vandløbene den størst mulige indflydelse i forbindelse med udarbejdelsen af regulativerne vil der blive fastsat regler om regulativforslagenes offentliggørelse og om adgangen til at fremsætte indsigelser, forinden regulativerne stadfæstes af vandløbsmyndigheden.

Det bemærkes, at vandløbsmyndighedens afgørelse i øvrigt kan påklages til miljøstyrelsen, jfr. § 80, stk. 1.

Da det er vigtigt, at regulativerne til enhver tid er tilpasset den planlægning, der fastlægger målsætningen for det enkelte vandløb, vil hjemmelen også blive benyttet til at fastlægge retningslinier, der sikrer, at vandløbsmyndighederne med passende mellemrum vurderer behovet for ændring i regulativerne, ligesom der i øvrigt vil være mulighed for at fastsætte nærmere regler om den proceduremæssige sammenhæng med anden planlægning af betydning for vandløbskvaliteten.

De gældende regulativer bevarer deres gyldighed indtil der vedtages nye regulativer i henhold til loven, jfr. § 88.

Til § 13

Bestemmelsen svarer til gældende ret.

Til § 14

Til § 15

Bestemmelsen svarer til gældende ret med de ændringer, der følger af ændringen af myndighedssystemet.

Til kapitel 6

Bestemmelserne i dette kapitel sammenholdt med bestemmelserne i § 6 indeholder lovens grundlæggende regler om beskyttelse af vandløbs naturgivne skikkelse. Den gældende ordning, hvorefter vandløbs skikkelse ikke må reguleres, medmindre der forudgående kan opnås en tilladelse, foreslås opretholdt.

Endvidere indeholder kapitlet, ligeledes i overensstemmelse med den gældende vandløbslov, forbud mod ændring af vandstanden i søer, herunder tørlægning, samt forbud mod anlæg af nye vandløb, herunder dræn, uden forudgående godkendelse.

Som følge af ændringen i myndighedssystemet er kompetencen henlagt til vandløbsmyndighederne, kommunalbestyrelserne og amtsrådene, jfr. § 7.

Ved afgørelse af om en ansøgning om regulering m.v. kan imødekommes, skal vandløbsmyndigheden foruden at tage hensyn til samtlige afvandingsinteresser ved vandløbet sikre, at indgrebet i vandløbet er foreneligt med hensynet til den målsætning, der er fastlagt for vandløbets miljømæssige kvalitet, jfr. § 1.

Forslaget forudsætter endvidere, at de nærmere regler for behandlingen af sager om reguleringer m.v. fastsættes administrativt, jfr. § 26.

Det bemærkes, at reglerne i dette kapitel kan finde anvendelse ved behandlingen af sager efter kapitlerne 8, 9 og 10, der indeholder regler om særlige typer af reguleringer. Regler til sikring af samordningen kan fastsættes administrativt i medfør af bemyndigelserne i de enkelte kapitler.

Opmærksomheden henledes endvidere på, at en række foranstaltninger i vådområder, herunder regulering af visse åbne vandløb og søer, kræver amtsrådets godkendelse efter naturfredningslovens § 43. Endvidere er en række vandløbsstrækninger fredet efter naturfredningslovens kap. 3. I miljøministeriets bekendtgørelse nr. 614 af 1. december 1978 er det nærmere fastlagt hvilke foranstaltninger, der er omfattet af godkendelsesordningen i § 43.

Vandløbsmyndigheden kan ikke i henhold til dette kapitel tage stilling til en regulering m.v. af et vandområde, der er beskyttet af de nævnte bestemmelser i naturfredningsloven, forinden der måtte foreligge en endelig godkendelse hertil efter disse bestemmelser.

En hensigtsmæssig samordning af administrationen af naturfredningsloven og vandløbsloven vil blive fastlagt i medfør af bemyndigelsen i § 26.

Til § 16

Forslaget fastlægger hvilke indgreb i vandløbene, der betragtes som reguleringer og svarer til de indgreb vandløbsretten kan tillade efter gældende bestemmelser i vandløbsloven, jfr. vandløbslovens § 20, stk. 4, hvorefter der bl. a. kan træffes bestemmelse om forandring i et vandløbs dimensioner, beliggenheden af vandløbet, herunder tørlægning på kortere eller længere strækninger.

For offentlige vandløb er vandløbets skikkelse fastlagt i regulativet. Private vandløbs skikkelse er den faktiske naturgivne fysiske tilstand eller den ved kendelse af vandløbsretten fastlagte. Private vandløbs skikkelse kan efter forslaget fastlægges af vandløbsmyndigheden, jfr. § 15.

Til § 17

Bestemmelsen omfatter såvel offentlige som private vandløb. Vandløbsmyndigheden skal ved vurderingen af om regulering kan godkendes bl. a. tage hensyn til, om målsætningen for vandløbet kan overholdes i forbindelse med det ønskede indgreb og skal være opmærksom på forholdet til naturfredningsloven, jfr. bemærkningerne til kap. 6.

Til § 18

Der henvises til bemærkningerne til § 17.

Til §§ 19 og 20

Bestemmelserne svarer til gældende regler. I mangel af enighed afgøres de økonomiske spørgsmål af landvæsenskommissionen, jfr. § 80.

Til § 21

Bestemmelsen omfatter afvandingsarbejder, der ikke er omfattet af den umiddelbare dræningsret i henhold til § 3, stk. 2. Afvandinger, der forudsætter udpumpning til et vandløb, er særligt reguleret efter bestemmelserne i kap. 9.

Til §§ 22, 23, 24 og 25

Bestemmelserne svarer til gældende regler i vandløbsloven. I mangel af enighed om fordeling af udgifterne i henhold til §§ 22, 23 og 24 afgøres spørgsmålet af landvæsenskommissionen, jfr. § 74.

Til § 26

Bestemmelsen giver miljøministeren hjemmel til i overensstemmelse med den gældende lov at fastsætte detaljerede regler for myndighedernes behandling af sagerne efter dette kapitel, herunder

F.t.l. om vandløb

regler for hvilke oplysninger og hvilket projektmateriale, der skal tilvejebringes ved ansøgninger om godkendelse. Der vil endvidere blive fastsat bestemmelser, der sikrer alle interesserede brugere af vandløbet og andre berørte myndigheder, herunder fiskeriministeriet, medindflydelse, forinden vandløbsmyndighedens afgørelse træffes. Der kan ligeledes fastsættes bestemmelser, der sikrer en samordning af enkeltsagers behandling med tilvejebringelsen af regulativerne for offentlige vandløb. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til kap. 6.

Til kapitel 7

Vandløbsvedligeholdelsen har hidtil hovedsagelig haft til formål at sikre vandløbenes evne til afledning af vand.

Normalt omfatter vedligeholdelsen fjernelse af grøde (vegetation) i vandløbets bund, opgravning af aflejet materiale samt slåning og afretning af vandløbets skråninger og kanter.

Arbejdet blev, da vedligeholdelsesforpligtelsen påhvilede bredejerne, stort set udført med håndredskaber. Men efter at vedligeholdelsen af offentlige vandløb i 1963 blev overtaget af amtskommuner og kommuner, er maskiner i stigende grad taget i anvendelse.

Det er en almindelig opfattelse i amtskommuner og kommuner, at kravene til vandløbenes evne til afledning af vand har været stigende gennem en årrække. En årsag hertil kan være, at mange arealer, der tidligere lå som engjord med varigt græs, er omlagt til afgrøder, der ikke tåler oversvømmelse og som fordrer, at der kan køres på arealerne med landbrugsmaskiner fra det tidlige forår til efteråret.

Vandløbsvedligeholdelsen er således gennem de seneste årtier blevet mere og mere omfattende. Dette har bl. a. medført, at træ- og buskvegetationen langs vandløbene mange steder er blevet fjernet for at give mulighed for anvendelsen af maskiner, og de effektive maskiner har ført til, at de fysiske forhold miljømæssigt set nu er meget dårlige i mange vandløb. Den naturlige variation i strøm- og bundforhold, grusbanks, sten, grene og udhængende brinker er forsvundet – og dermed en af forudsætningerne for et alsidigt plante- og dyreliv.

I samme periode er der investeret milliardbeløb i rensning af spildevand netop for at bevare et alsidigt plante- og dyreliv i vandløbene.

Men dette forudsætter en god vandløbskvalitet, det vil sige både gode (varierede og stabile) fysiske forhold, en god vandkvalitet og rigeligt vand.

I mange vandløb er situationen i dag den, at dårlige (ensartede og ustabile) fysiske forhold er den væsentligste årsag til, at en vandløbskvalitet svarende til recipientkvalitetsmålsætningen ikke er opfyldt.

Dette er en del af baggrunden for, at det generelt med lovforslaget tilstræbes at sikre, at de foranstaltninger, der skal sikre vandløbenes evne til afledning af vand, skal fastsættes og gennemføres under hensyntagen til den vandløbskvalitet, der svarer til regionplanens målsætning for vandløbets anvendelse.

Yderligere bygger forslaget til dette kapitel på de undersøgelser vedrørende vandløbsvedligeholdelse, som er foretaget på miljøstyrelsens ferskvandslaboratorium 1976–1980.

Undersøgelserne har vist, at det vil være muligt at gennemføre en vandløbsvedligeholdelse, som både sikrer den nødvendige evne til afledning af vand og samtidig genskaber eller bevarer den ønskede vandløbskvalitet.

Undersøgelserne er omtalt i et temahæfte fra miljøstyrelsens ferskvandslaboratorium: »Vandløbskvalitet og vedligeholdelse, mål og midler« og er udførligt rapporteret i miljøprojekter nr. 30: »Vedligeholdelse af vandløb«, miljøstyrelsen november 1980.

Hovedsigtet med forslaget til dette kapitel er, med udgangspunkt i den nye formålsbestemmelse, jfr. § 1, at skabe mulighed for, at vedligeholdelse kan udføres under hensyntagen til recipientkvalitetsplanens målsætning for vandløbet, hvilket reelt betyder, at administrationen af vandløbets fysiske forhold koordineres med administrationen af vandkvaliteten.

I praksis indebærer dette f. eks., at der i vandløb med miljømæssigt høje recipientkvalitetsmålsætninger, f. eks. »naturlig tilstand« eller »laksefiskevand«, skal tages betydelige miljømæssige hensyn ved valg af metoder og fastsættelse af vedligeholdelsens omfang og tidspunktet herfor. Omvendt vil der i vandløb med lavere målsætning, f. eks. »æstetisk tilfredsstillende«, kunne gennemføres en vedligeholdelse, som så billigt og effektivt som muligt sikrer den nødvendige vandføringsevne.

I kapitlet er i øvrigt den gældende lovs opdeling af reglerne i fællesbestemmelser og bestemmelser for henholdsvis offentlige og private vandløb bevaret. De gældende bestemmelser om rettigheder og pligter for ejere og brugere er stort set bevaret. Det fremgår af bemærkningerne til de enkelte bestemmelser, såfremt der er foretaget væsentlige materielle ændringer. Bestemmelserne er

yderligere ændret i konsekvens af ændringerne i myndighedssystemet.

Til § 27

Bestemmelserne i stk. 1 skal ses i sammenhæng med lovforslagets § 1, d.v.s., at vedligeholdelsen skal sikre, at vandløbet kan benyttes til afledning af vand, og at vedligeholdelsen skal udføres således, at vandløbskvaliteten svarer til den miljømæssige målsætning for vandløbet.

Benyttelsen til afledning af vand kan sikres ved gennem vedligeholdelse at sørge for, at vandløbet har en bestemt skikkelse eller en bestemt vandføringsevne, d.v.s. at en given vandføring skal kunne afledes, uden at vandstanden stiger over et bestemt niveau.

Sidstnævnte metode vil med fordel kunne anvendes i vandløb, hvor der ønskes en høj vandløbskvalitet, og dermed bl. a. en varierende bredde og dybde. I sådanne vandløb vil en fastsættelse af en bestemt skikkelse være i strid med den miljømæssige målsætning.

Ved fastsættelse af en bestemt vandføringsevne får grundejere og andre interesserede sikkerhed for, at vandløbet har den fornødne evne til afledning af vand, og samtidig gives der mulighed for, at vedligeholdelsen kan udføres under hensyntagen til den miljømæssige målsætning for vandløbet.

For offentlige vandløb skal skikkelsen eller vandføringsevnen være angivet i regulativet, jfr. § 12. For private vandløb vil skikkelsen eller vandføringsevnen være den foreliggende naturlige tilstand eller den af vandløbsmyndigheden fastlagte, jfr. § 15. Dette indebærer, at indgreb der ændrer væsentligt på forholdene er at betragte som en regulering, der ikke kan gennemføres, medmindre der meddeles tilladelse efter reglerne i kap. 6 og kan være udelukket i henhold til reglerne i naturfredningslovens § 43.

Bestemmelsen er ikke til hinder for, at der f. eks. fastsættes forskellige krav til skikkelsen eller vandføringsevnen i forskellige perioder af året, f. eks. en sommer- og en vinterperiode, hvor der kan være meget stor forskel på vandføringen.

Hidtil har grødevæksten alene været reguleret med mekaniske metoder. Med bestemmelsen i stk. 2 åbnes der mulighed for at også biologiske metoder kan tages i anvendelse. Her tænkes først og fremmest på, at skyggegivende vegetation på vandløbets bredder i mange tilfælde vil kunne give den nødvendige begrænsning af grødevæksten. Metodens effektivitet er bl. a. påvist ved en række forsøg udført af miljøstyrelsens ferskvandslaboratori-

um. Tyske erfaringer tyder på, at denne form for begrænsning af grødevæksten er billigere end de traditionelle mekaniske metoder. Desuden indebærer metoden en række miljømæssige fordele.

Med biologiske metoder tænkes endvidere på, at en planteædende fisk, den kinesiske græskarpe, sandsynligvis med fordel kan anvendes til begrænsning af grødevækst i lukkede vandområder. Danmarks Fiskeri- og Havundersøgelers ferskvandsfiskerilaboratorium og vandkvalitetsinstituttet udfører for tiden forsøg med denne fisk.

Anvendelsen af kemiske midler er udelukket i henhold til § 17 i miljøbeskyttelsesloven.

Bestemmelsen i stk. 3 om optagning af grøde er ny og har til formål at sikre, at der altid bliver taget stilling til, om der er behov for optagning af grøde af hensyn til selve vandløbet eller det vandområde, vandløbet løber ud i.

For offentlige vandløb skal det anføres i regulativet, om der foretages optagning af grøde, jfr. § 12.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 4 er ligeledes ny. Baggrunden for bestemmelsen er, at det ofte er forekommet, at videretransport af ophobet slam, grøde o.s.v. ved stemmeverker har medført alvorlige skader på nedre for liggende vandløbsstrækninger. En pludselig frigørelse af store mængder slam kan f. eks. medføre, at vandets iltindhold falder kraftigt med fiskedrab til følge.

Problemet kan undgås ved en passende hyppig trækning af stigbordene eller ved, at det ophobede materiale oppumpes.

Da det afhænger af forholdene ved det enkelte vandløb, hvor ofte en bundtrækning af stigbordene er påkrævet for at undgå, at der sker skade på vandløbet ved videretransport af materialer, kan nærmere bestemmelser herom optages i regulativerne for opstemninger ved offentlige vandløb. For opstemninger ved private vandløb kan bestemmelser herom fastsættes af vandløbsmyndigheden i det enkelte tilfælde i medfør af den foreslåede bestemmelse i § 36, jfr. ndf.

Til § 28

Paragraffen fastlægger i overensstemmelse med gældende ret grundejernes forpligtelse til at tåle fornødent vedligeholdelsesarbejde udført, jfr. lovens § 35, stk. 2.

Det bemærkes, at reglen i lovens § 35, stk. 3 om at vandløbsretten kan foreslå, at der ydes bidrag fra staten til særligt omfattende vedligeholdelsesarbejder ikke er opretholdt, da reglen ikke ses at have været anvendt. I mangel af enighed om ska-

deserstatninger afgøres spørgsmålet af landvæsen-kommissionen, jfr. § 74.

Til § 29

Bestemmelsen svarer til gældende bestemmelser for offentlige vandløb. Efter forslaget omfatter bestemmelsen også de private vandløb, da det ikke alene af hensyn til vedligeholdelsen, men også af miljømæssige hensyn kan være af betydning, at der er hegnet langs vandløbet, hvis arealerne benyttes til græsning for løsgående husdyr.

Til § 30

Den gældende bestemmelse om, at ministeren kan fastsætte regler for vedligeholdelsen er suppleret med en bemyndigelse for ministeren til at fastsætte nærmere bestemmelser om vandløbsmyndighedernes behandling af sager om vedligeholdelse af vandløb.

Til § 31

Forslaget svarer til gældende bestemmelser. Ansvar for vedligeholdelsen af strømløbet gennem søer, der danner led i offentlige vandløb, påhviler vandløbsmyndigheden.

Til §§ 32 og 33

Bestemmelserne svarer til gældende ret.

Til § 34

Forslaget skal ses i sammenhæng med bestemmelsen i § 27, stk. 2, der åbner mulighed for at begrænse grødevæksten ved etablering af skyggegivende vegetation. Bestemmelsen giver vandløbsmyndigheden beføjelse til at foretage beplantning eller påbyde bevarelse af eksisterende beplantning, såfremt beplantningen indgår som et led i vandløbsvedligeholdelsen. Udgifterne til de nævnte foranstaltninger afholdes af vandløbsmyndigheden.

Såfremt gennemførelse af skyggegivende beplantning ved vandløbet medfører, at grøde og fyld udelukkende kan oplægges på den ene bred, taler meget for, at fylden m.v. bør bortskaffes ved vandløbsmyndighedens foranstaltning.

Til § 35

Bestemmelsen svarer til gældende ret, herunder at bredejerne har ansvaret for vedligeholdelsen af strømløbet gennem private søer.

De gældende detaljerede bestemmelser om fordeling af vedligeholdelsen og behandling af sager herom kan fastsættes administrativt, jfr. § 30.

Til § 36

Bestemmelsen svarer til gældende ret med de ændringer, der følger af ændringen af myndighedssystemet, og det er i forslaget præciseret, at vandløbsmyndigheden også kan bestemme, at der skal foretages opsamling af afskåret grøde i private vandløb. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 9.

Til kapitel 8

Til § 37

Den foreslåede bestemmelse i stk. 1 angiver udtømmende de fysiske indgreb, vandløbsmyndigheden kan gennemføre i forbindelse med restaurering af vandløb.

Foranstaltningerne kan kun gennemføres af vandløbsmyndigheden i offentlige vandløb. Private vandløb, der ønskes inddraget under et restaureringsprojekt, må derfor optages som offentlige. Private bredejere, der ønsker at gennemføre restaureringer, må forinden indhente vandløbsmyndighedens godkendelse efter reglerne i kap. 6.

Det er planlægningen, herunder især recipientkvalitetsplanerne, der fastlægger målsætningen for det enkelte vandløb. Det er overladt til vandløbsmyndigheden i første omgang at vurdere i hvilken udstrækning, der skal gennemføres foranstaltninger med henblik på at forbedre den fysiske tilstand i vandløb. De foranstaltninger, der beslutes at gennemføre, skal fremgå af og beskrives i regulativet for vandløbet i sammenhæng med regulativets vedligeholdelsesbestemmelser, jfr. § 12. De afstrømningsmæssige konsekvenser må ligeledes vurderes og beskrives. Det forudsættes, at foranstaltningerne ikke får væsentlig indflydelse på vandløbets samlede afstrømningsevne.

Det er endvidere en forudsætning, at der ikke gennemføres foranstaltninger, der medfører væsentlige anlægsudgifter eller driftsudgifter for jordbrugserhvervet til opretholdelse af bestående afvandringsforhold. De udgifter, der f. eks. kan blive tale om, er udgifter til forlægning af drænledninger.

Bestemmelsen i stk. 3 åbner mulighed for, at miljøstyrelsen kan yde tilskud til gennemførelse af større restaureringsprojekter. Det vil efter et skøn i hvert enkelt tilfælde blive afgjort, hvor stor en del af anlægsudgifterne, der vil blive ydet tilskud til.

Med hjemmel i bestemmelsen i stk. 5 kan ministeren fastsætte regler, der sikrer den nødvendige koordination ved restaureringer af vandløbssystemer, der berører afstrømningsforholdene i flere kommuner.

Bestemmelsen giver endvidere mulighed for at fastsætte regler, hvorefter bredejere og andre i vandløbet interesserede på et så tidligt tidspunkt som muligt orienteres om påtænkte restaureringsforanstaltninger for der igennem at sikre borgerne størst mulig medindflydelse allerede i forbindelse med planlægningen og projekteringen af vandløbsrestaureringer.

Til kapitel 9

Bestemmelserne i dette kapitel er en videreførelse af godkendelsesordningen i den gældende vandløbslovs kap. IX med de ændringer, der følger af den ændrede myndighedsstruktur. Dog er bestemmelserne i den gældende lov vedr. ordning af det indbyrdes forhold mellem interessenterne i et privat udpumpningsanlæg udeladt, idet det er en forudsætning for etablering af et privat anlæg, at der er enighed imellem interessenterne. Endelig er myndighedsstrukturen, således som den er beskrevet i kap. 3, fraveget i dette kapitel med hensyn til offentlige pumpelag, idet disse i alle tilfælde skal godkendes af amtsrådet. Baggrunden herfor er, at amtsrådet efter den gældende ordning fører tilsyn med alle pumpelag, ligesom amtsrådet er repræsenteret i pumpelagenes bestyrelser. Endvidere er det amtsrådene, der i dag er involveret økonomisk i pumpelagene. Da amtsrådene sidder inde med en betydelig erfaring på området, og da den hidtidige ordning har fungeret tilfredsstillende, har man ikke ment, at der er grundlag for at foreslå ændringer på dette område.

Til § 38

Bestemmelsen svarer til den gældende vandløbslovs § 51 og § 52, stk. 4.

Efter bestemmelsen kræver etablering m.v. af udpumpningsanlæg godkendelse fra vandløbsmyndigheden. Ved ændringer af anlæggene, der er omfattet af godkendelsesordningen, forstås især ændringer af anlæggets ydeevne.

Til §§ 39, 40 og 41

Bestemmelserne svarer til §§ 53, 54 og 56 i den gældende lov.

Kan der ikke opnås enighed mellem parterne om oprettelse af et privat udpumpningsanlæg, kan amtsrådet godkende oprettelse af et offentligt pumpelag med de deraf følgende forpligtelser for amtsrådet. Bestemmelsen er dog ikke til hinder for, at der kan gives tilladelse til oprettelse af offentlige pumpelag, selvom parterne er enige. Baggrunden for ønsket om et offentligt pumpelag vil i dis-

se tilfælde være, at parterne ønsker at opnå de økonomiske fordele, der er forbundet med et offentligt anlæg.

I forbindelse med godkendelse af et offentligt pumpelag stiller amtsrådet forslag om, hvilke ejendomme, der skal inddrages under pumpelaget, og hvilke ejendomme uden for området, der evt. skal deltage i udgifterne, fordi de opnår forbedrede afvandsingsforhold ved gennemførelse af projektet.

Endvidere skal amtsrådet udarbejde forslag til fordelingen af udgifterne. I mangel af enighed afgøres disse spørgsmål af landvæsenskommissionen, jfr. § 74.

Vedtægter for offentlige pumpelag skal godkendes af amtsrådet, især fordi amtsrådet efter § 42 skal afholde lagets udgifter forskudsvis m.v.

Vedtægten skal tinglyses på de bidragspligtige ejendomme, og bidragene kan i tilfælde af manglende betaling inddrives ved udpantning efter reglerne i § 65.

Til § 42

Denne bestemmelse er en videreførelse af reglerne i den gældende lovs § 58.

Til § 43

Bestemmelsen svarer til den gældende lovs § 57, stk. 1, 1. punktum.

Bestemmelsen giver amtsrådet mulighed for at give pumpelaget påbud om at udføre vedligeholdelsesarbejder. Bestemmelsen må ses i sammenhæng med bestemmelserne i kap. 7 om vandløbenes vedligeholdelse.

Hvis et påbud ikke er efterkommet indenfor den fastsatte frist, kan amtsrådet udføre arbejdet på pumpelagets regning, jfr. § 54.

Til § 44

Bestemmelsen svarer til § 61 i den gældende vandløbslov.

Baggrunden for, at en beslutning om ophævelse af et udpumpningsanlæg skal forelægges for vandløbsmyndigheden, er, at ejendomme, der ikke er omfattet af udpumpningsanlægget, kan lide skade, når det ophæves, hvis der ikke samtidig tages stilling til, hvorledes afvandingen i området skal ske i fremtiden. Deltagerne hæfter solidarisk for de deraf følgende udgifter. I mangel af enighed om udgifternes fordeling afgøres spørgsmålet af landvæsenskommissionen, jfr. § 74.

Til § 45

Bestemmelsen svarer til gældende ret.

Til § 46

Bestemmelsen indeholder en bemyndigelse for ministeren til at fastsætte nærmere regler om behandlingen af sager om udpumpningsanlæg, herunder bestemmelser om anlæg og drift af offentlige pumpelag. Der kan i medfør af bestemmelsen således i overensstemmelse med de gældende regler fastsættes detaljerede bestemmelser om behandlingen af såvel private som offentlige pumpelag og om vedtægternes indhold.

Til kapitel 10

Bestemmelserne i dette kapitel er en videreførelse af bestemmelserne i den gældende vandløbslovs kap. X. Teksten i de enkelte paragraffer er dog reduceret væsentligt, idet det er fundet mest hensigtsmæssigt, at de nærmere regler for myndighedernes behandling af sager efter kap. 10 fastsættes administrativt, jfr. § 52.

Kapitlet er ændret i overensstemmelse med den ændrede myndighedsstruktur, og det er tilkendegivet, at der ud over hensynet til afstrømningsforholdene også skal foretages en vurdering af de pågældende foranstaltningers betydning for vandløbskvaliteten.

Til § 47

I overensstemmelse med de gældende bestemmelser vedrører § 50 alene anlæg, der skal tjene til passage af vandløb. Ud over hensynet til afstrømningsforholdene og vandløbskvaliteten bør myndighederne også sikre, at anlæggene etableres på en måde, der ikke vil være til hinder for vandløbets fremtidige vedligeholdelse.

Til § 48

Efter den gældende vandløbslovs § 63 kræver alene anlæg, der er til hinder for vandets frie løb, godkendelse.

I overensstemmelse med forslaget til formålsbestemmelse skal der fremover også tages hensyn til den for det enkelte vandløb fastlagte vandløbskvalitet.

Dette indebærer, at etablering af et styrt, f. eks. i forbindelse med en vejunderføring, selvom det ikke har indflydelse på vandets frie løb, fremover vil forudsætte godkendelse af vandløbsmyndigheden, idet et styrt vil være til hindring for den naturlige op- og nedvandring af fisk og den øvrige vandløbsfauna.

I den gældende vandløbslovs § 67 reguleres det forhold, at et lovligt bestående anlæg ønskes be-

nyttet til andet formål eller på anden måde end forudsat ved godkendelsen. Der er her tale om ændringer, som ikke indebærer ombygning eller væsentlige tekniske ændringer ved anlægget. Sammenholdt med bestemmelsen i den gældende lovs § 63 om nyanlæg eller egentlige ændringer, har der i praksis i en række tilfælde vist sig usikkerhed med hensyn til, om bestemmelserne i § 63 eller § 67 skulle finde anvendelse.

Efter forslaget fjernes denne uklarhed således, at bestemmelsen også regulerer det forhold, at en godkendt hidtidig anvendelse ændres uden samtidige ændringer af anlæggets tekniske indretning, idet også sådanne ændringer bør kunne vurderes i en større sammenhæng.

Til § 49

Bestemmelsen svarer til indholdet af den gældende lovs §§ 64–66. § 66 omhandler dog alene opstemningsanlæg under offentligt tilsyn, mens der for anlæg uden offentligt tilsyn, d.v.s. ved private vandløb, alene skal fastsættes flodemål, såfremt det begæres af en i vandløbet interesseret. Med forslaget udvides denne bestemmelse til at gælde for alle lovlige opstemningsanlæg.

Bag forslaget ligger endvidere et ønske om, at vandløbsmyndighederne foretager en gennemgang af alle eksisterende opstemningsanlæg med henblik på at sikre, at eksisterende flodemålsmærker vedligeholdes, og at der fastsættes flodemål, hvor dette endnu ikke er sket.

Til § 50

Den gældende vandløbslovs § 68 åbner mulighed for at forandre eller helt nedlægge et bestående opstemningsanlæg, og med den foreslåede bestemmelse tilsigtes ingen ændring af dette forhold. Ud fra en erkendelse af, at opstemningsanlæg og lignende medfører et væsentligt indgreb i vandløbets naturlige forhold og dermed vandløbskvaliteten, har man imidlertid ønsket at præcisere, at ikke alene vandingsformål og afvandingsinteresser, men også øvrige hensyn til vandløbets forhold kan have en sådan vægt, at vandløbsmyndighederne bør have mulighed for at gribe ind og eventuelt forlange anlægget fjernet.

Det bemærkes, at i den udstrækning anlægget har betydning for oven for beliggende søer, mølledamme eller lign. kan bestemmelserne i naturfredningslovens § 43 indbære, at der skal foreligge en tilladelse efter denne lov, forinden indgreb kan foretages.

Bestemmelsen vil også kunne finde anvendelse på opstemningsanlæg, som ikke længere lovligt

tjener deres oprindelige formål, og som ikke kan opnå godkendelse, jfr. § 48.

Spørgsmålet om, i hvilket omfang der skal betales erstatning i anledning af nedlæggelsen, afgøres af landvæsenskommissionen, jfr. §§ 71 og 72.

Til § 51

Bestemmelsen svarer til gældende ret.

Til § 52

I den gældende vandløbslovs kap. X er de enkelte bestemmelser meget detaljerede. En række af disse forskrifter vil mest hensigtsmæssigt kunne fastsættes administrativt.

Der vil desuden blive fastsat bestemmelser om forhold, der følger af ønsket om at medtage hensynet til vandløbskvaliteten.

Ud over de elementer, der indgår i den gældende lov, vil der ud fra hensynet til vandløbskvaliteten endvidere blive åbnet mulighed for, at myndighederne kan fastsætte driftsmæssige forskrifter for stemmeværker m.v., idet erfaringerne fra miljøbeskyttelsesarbejdet har vist, at en uhensigtsmæssig driftspraksis medfører betydelige skader på fisk og den øvrige vandløbsfauna. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 27, stk. 4.

Til kapitel 11

I betænkningen om vandløbsloven indstilles det, at det bestående system opretholdes, dog således at amtsrådenes overtilsyn med kommunevandløbene ophæves. Bestemmelserne i dette kapitel er i overensstemmelse hermed i det væsentlige en videreførelse af indholdet af de gældende regler i vandløbslovens kap. XII, idet der dog er foretaget mindre ændringer som konsekvens af forslagens formålsbestemmelse.

Det følger af bestemmelserne i forslaget § 7, at amtsrådet fører tilsyn med amtsvandløb og offentlige pumpelag, og at kommunalbestyrelsen fører tilsyn med kommunevandløb og private vandløb.

Bestemmelserne er endvidere i videst muligt omfang bragt i overensstemmelse med de tilsvarende regler i lov om miljøbeskyttelse.

Til § 53

Bestemmelsen er en videreførelse af § 83a i den gældende vandløbslov. Med den registrering, der skal foretages af dambrugene, sikres det, at man til enhver tid har kendskab til beliggenheden af dambrugene inden for amtskommunen, hvilket har betydning i forbindelse med en række foranstalt-

ninger i henhold til denne lov, herunder til opfyldelse af varslingsreglerne i § 3, stk. 3, og § 31.

Til § 54

Indholdet af bestemmelsen svarer i hovedtræk til reglerne i §§ 102 og 103 i den gældende vandløbslov, idet man dog ikke har fundet det hensigtsmæssigt at opretholde reglen i § 103, stk. 2, om at der ved vurderingen af, hvorledes der skal gribes ind over for ulovlige forhold m.v., skal tages hensyn til hvor lang tid, der er forløbet efter foranstaltningens iværksættelse. Ændringen udelukker ikke, at der fortsat efter omstændighederne kan tages hensyn hertil.

Bestemmelserne om indgreb over for beskadigelser og ulovlige forhold er ikke som hidtil delt op i to bestemmelser, da det efter det nye myndighedssystem i alle tilfælde er vandløbsmyndigheden, der træffer afgørelse om disse spørgsmål.

I stedet for at meddele påbud om genoprettelse af den tidligere tilstand kan vandløbsmyndigheden i overensstemmelse med lovens regler herom i de foregående kapitler meddele en efterfølgende godkendelse evt. på betingelse af, at der foretages visse ændringer, såfremt det findes forsvarligt.

Bestemmelsen i stk. 3. giver vandløbsmyndigheden mulighed for at lade foranstaltninger udføre på den ansvarliges regning, hvis et påbud eller et forbud ikke er efterkommet inden for den fastsatte frist. I den gældende vandløbslov findes en tilsvarende mulighed angivet i de enkelte bestemmelser om meddelelse af påbud og forbud.

Til § 55

Bestemmelsen svarer til § 88 i den gældende vandløbslov.

Bestemmelsen tænkes kun anvendt i ekstraordinære situationer.

Vandløbsmyndigheden kan efter denne bestemmelse iværksætte foranstaltninger, uden at der forudgående er meddelt et påbud eller skriftlig meddelelse herom til den ansvarlige.

Spørgsmålet om afholdelse af udgifterne herved afgøres i mangel af enighed af landvæsenskommissionen, jfr. § 74.

Til § 56

Bestemmelsen svarer til § 88a i den gældende vandløbslov med de ændringer, der følger af den ændrede myndighedsstruktur.

Til § 57

Indholdet af bestemmelsen svarer til § 91 i den gældende vandløbslov. Formuleringen af bestem-

melsen er så vidt muligt bragt i overensstemmelse med de tilsvarende bestemmelser i den øvrige miljølovgivning.

Til § 58

Forslaget svarer til § 52, stk. 1, i lov om miljøbeskyttelse.

Bestemmelsen indfører en generel oplysningspligt om såvel tekniske som økonomiske forhold, som er af betydning for vandløbsmyndighedernes administration af loven.

Bestemmelsen giver endvidere miljøstyrelsen og miljøministeren mulighed for at indhente alle oplysninger hos vandløbsmyndighederne, der er af betydning for vurdering af forhold i henhold til loven.

Til § 59

Forslaget svarer til § 57 i lov om miljøbeskyttelse.

Bestemmelsen må ses i sammenhæng med bestemmelsen i § 79, hvorefter ministeren på eget initiativ kan tage en afgørelse truffet af vandløbsmyndigheden op til undersøgelse og afgørelse.

Bestemmelsen forventes kun anvendt i sager, der er af væsentlig betydning for vandløbene.

Til § 60

Bestemmelsen svarer til gældende regler med en tilføjelse om, at ministeren også kan fastsætte nærmere regler om samarbejdet mellem myndighederne.

Det bemærkes, at et tæt samarbejde mellem amtsrådet og kommunalbestyrelsen også i forbindelse med tilsynet er nødvendigt for at opfylde lovens formål. Vandløbsmyndighedens samarbejde med fiskerimyndighederne vil også kunne tilrettelægges i medfør af bestemmelsen. Det kan overvejes at indføre et tilsyn sammen med lodsejerne i forbindelse med fastsættelse af regler om tilsynet.

Til kapitel 12

Bestemmelserne i dette kapitel er i det væsentlige en videreførelse af reglerne i den gældende lovs kap. XIII. Der er foretaget de ændringer, der følger af den ændrede myndighedsstruktur. Der er endvidere foreslået en række mindre justeringer, som er fundet hensigtsmæssige.

Endelig er nogle af bestemmelserne i den gældende vandløbslovs kap. XIII i dette forslag flyttet til kapitlet om tilsyn og kontrol, hvor de mere naturligt hører hjemme, ligesom reglerne om ekspropriation m.v. er samlet i et nyt kap. 13.

Til § 61

Bestemmelsen svarer til § 90 i den gældende vandløbslov.

I stk. 2 er fristen for forhåndsunderretning ændret fra 8 dage til 2 uger, således at den er i overensstemmelse med de tilsvarende frister i bl. a. lov om offentlige veje og vandforsyningsloven.

Bestemmelsen giver alene ret til færdsel på offentlige og private ejendomme i forbindelse med nødvendige undersøgelser til brug for udarbejdelse af planer for arbejder efter denne lov, men ikke adgang til at udføre de planlagte arbejder, jfr. dog §§ 34 og 37. I mangel af enighed om skadeserstatning (§ 61, stk. 4) afgøres spørgsmålet af landvæsenkommissionen, jfr. § 74.

Til §§ 62 og 63

Bestemmelserne svarer til § 93 i den gældende vandløbslov. I mangel af enighed om økonomiske spørgsmål i henhold til § 63 afgøres spørgsmålet af landvæsenkommissionen, jfr. § 74.

Til § 64

Bestemmelsen svarer i hovedtræk til § 94 i den gældende vandløbslov med de ændringer, der følger af den ændrede myndighedsstruktur, men er formuleret mere generelt, således at også andre offentlige anlæg end vej og jernbaner, som f.eks. flyvepladser og militære anlæg, er omfattet af bestemmelsen.

Endvidere er efter forslaget bestemmelserne om vandløbsretternes mulighed for at foreslå, at der ydes statstilskud til dækning af en del af udgifterne i forbindelse med reguleringer, der griber ind i vej- og jernbaneanlæg, ikke opretholdt, idet bestemmelserne ikke hidtil har haft nogen praktisk betydning.

Bestemmelsen i stk. 2 vedrører større offentlige anlæg, herunder hovedlandeveje og motorveje.

Til § 65

Bestemmelserne er en videreførelse af reglerne i den gældende vandløbslovs § 97.

Der er foreslået enkelte redaktionelle og klarificerende ændringer, samt ændringer som følge af ændringerne i reglerne om udlæg og udpantning, jfr. lovene nr. 258 og 278 af 26. maj 1976 om ændring af retsplejeloven og lov om fremgangsmåden ved inddrivelse af skatter og afgifter m.v.

Til § 66

Bestemmelsen svarer til § 98 i den gældende vandløbslov.

Til § 67

Bestemmelsen svarer til § 99 i den gældende vandløbslov.

Med hensyn til afgørelser i henhold til denne bestemmelse er den gældende klagemulighed også opretholdt, idet vandløbsmyndighedens afgørelser om bidragsfordelingen fortsat kan påklages til landvæsenskommissionen.

Til § 68

Bestemmelsen svarer til § 100 i den gældende vandløbslov, dog således at det efter forslaget er vandløbsmyndigheden, der træffer afgørelse i første instans, og klageinstansen er landvæsenskommissionen.

Til § 69

Forslaget svarer til § 101 i den gældende vandløbslov.

Bestemmelserne må dog nu ses i sammenhæng med især bestemmelserne i lovforslagets §§ 29 og 34 om hegning og om plantning og bevarelse af skyggegivende vegetation langs vandløbene.

Til § 70

Efter det gældende myndighedssystem betaler parterne sagsomkostninger ved landvæsensretternes behandling af en vandløbsag.

Udvalget om revision af lov om landvæsensretter og vandløbsloven har ikke drøftet spørgsmålet om gebyrer til dækning af sagsomkostninger for de sager, der foreslås overført til de kommunale myndigheder og miljøstyrelsen. Hensynet til at søge antallet af sager begrænset kunne imidlertid tale for, at der indføres gebyrer for sagsbehandlingen for en række af disse sagstyper. Det er derfor fundet hensigtsmæssigt at skabe hjemmel for at fastsætte regler om vandløbsmyndighedernes og miljøstyrelsens adgang til at opkræve gebyrer. I forbindelse med fastsættelse af regler efter bestemmelsen vil der blive foretaget en nærmere afgrænsning af, hvilke kategorier af sager, der skal belægges med gebyr. Som eksempel kan nævnes tvistigheder mellem bredejere ved private vandløb og andre sager, hvor private ønsker sag rejst ved vandløbsmyndigheden. Klager fra private over manglende vedligeholdelse m.v. i offentlige vandløb og lignende vil det derimod næppe være rimeligt at pålægge gebyr.

En bekendtgørelse vil blive forhandlet med landbrugsorganisationerne, de kommunale organisationer m.v. inden udstedelsen.

Til kapitel 13

Til § 71

Omfanget af adgangen til at ekspropriere svarer til bestemmelserne i den gældende vandløbslovs § 89, stk. 1.

Efter forslaget finder reglerne i §§ 43 og 44 i lov om offentlige veje tilsvarende anvendelse, således som det også er tilfældet efter miljøbeskyttelsesloven og vandforsyningsloven. §§ 43 og 44 angiver hvilke rettigheder, der kan erhverves ved ekspropriation, og hvilken retsstilling disse rettigheder får i forhold til tidligere stiftede rettigheder over ejendommen.

Reglerne i §§ 47-49 i lov om offentlige veje indeholder bestemmelser om åstedsføretninger og selve ekspropriationsbeslutningen.

Vandløbsmyndighedens beslutning om ekspropriation kan påklages til miljøstyrelsen, jfr. forslagets § 80. Det skønnes derimod mest hensigtsmæssigt at henlægge afgørelsen af, om et indgreb efter loven er ekspropriation, til landvæsenskommissionen (stk. 2).

Til § 72

Efter forslaget fastsættes erstatningen for ekspropriationen efter lovgivningens almindelige regler i overensstemmelse med reglerne i lov om offentlige veje § 51, stk. 1.

Endvidere finder en række andre bestemmelser i lov om offentlige veje tilsvarende anvendelse, nemlig § 51, stk. 2, hvorefter erstatningen skal ned sættes med den forøgelse i værdi, som den tilbageblivende ejendom skønnes at opnå, § 51, stk. 3-5, om udstrækning af ekspropriationen til mindre restarealer, der ikke bør bestå selvstændigt, og § 51, stk. 6, om tilsvarende anvendelse af § 51, stk. 3-5, ved erhvervelse af begrænsede rettigheder. Endelig overføres reglerne i lov om offentlige veje § 63 om forrentning af erstatningsbeløbene og i § 64 om udbetaling af erstatning, herunder om erstatningen skal udbetales til ejendommens ejer, til panthavere eller andre indehavere af begrænsede rettigheder over ejendommen.

Til § 73

Bestemmelsen svarer til gældende ret.

Til kapitel 14

Til § 74

Efter forslaget i stk. 1 pålægges det vandløbsmyndigheden i forbindelse med den tekniske vurdering og behandling af en sag efter loven at søge

at opnå forlig om det økonomiske opgør mellem parterne.

Forslaget følger flertallets indstilling i 1. delbetænkning om landvæsensretsinstittet, hvorefter vandløbsmyndigheden aktivt bør medvirke ved en løsning af de økonomiske spørgsmål. Det bemærkes, at der især vil være økonomiske spørgsmål i forbindelse med sager efter bestemmelserne i kapitlerne 6, 7, 9, 10, 11 og 12.

Efter stk. 2, indbringes økonomiske spørgsmål i forbindelse med afgørelser efter loven for landvæsenskommissionen, såfremt der ikke kan opnås forlig herom. Opmærksomheden henledes på, at forslaget i § 7, stk. 6, § 34, stk. 2, § 35, stk. 3, § 65, stk. 2, § 67, stk. 2 og § 68, stk. 4, specielt nævner landvæsenskommissionens kompetence på en række områder.

Stk. 3 svarer til gældende ret, hvorefter vandløbsmyndigheden er rekvirent i sager vedrørende offentlige vandløb.

Til kapitel 15

Til § 75

Bestemmelsen er ny og svarer i det væsentlige til miljøbeskyttelseslovens § 65, som denne bestemmelse foreslås ændret i det samtidige med fremsættelsen af nærværende forslag fremsatte forslag til ændring af miljøbeskyttelsesloven.

De afgørelser, som kan træffes efter loven, kan have vidtgående konsekvenser, idet loven giver mulighed for at foretage væsentlige ændringer i bestående forhold. Bl.a. af denne grund er det vigtigt, at afgørelserne træffes og udformes på en klar og formelt uangribelig måde. Det er derfor ønskeligt, at loven fastslår, at afgørelser skal meddeles skriftligt.

Bestemmelsen i stk. 2 om, at skriftlig underretning om afgørelsen samtidig skal sendes til andre berørte myndigheder, Danmarks Naturfredningsforening og Danmarks Sportsfiskerforbund der er anerkendt som klageberettigede, jfr. § 84, stk. 2 samt privatpersoner, som må antages at have en individuel, væsentlig interesse i afgørelsen, skal sikre muligheden for at reagere mod afgørelsen, eventuelt gennem klage. Det er ikke muligt i selve lovtæksten nærmere at angive, hvilke privatpersoner der skal have meddelelse om en afgørelse, men f.eks. ved regulerings- og vedligeholdelsessager i henhold til kapitlerne 6 og 7 vil det være naturligt, at de bredejere, der berøres af reguleringer m.v., får underretning om den meddelte tilladelse. Da den kreds af privatpersoner, der skal have underretning om en afgørelse, således kan være ret om-

fattende, giver bestemmelsen i stk. 2, 3. pkt. mulighed for, at underretning til privatpersoner kan finde sted ved offentlig annoncering.

Til § 76

Bestemmelsen svarer til miljøbeskyttelseslovens §§ 66 og 67, som § 67 foreslås ændret i forslag til ændring af miljøbeskyttelsesloven.

Forslaget skal i øvrigt ses i sammenhæng med § 55, der i særlige situationer giver vandløbsmyndigheden mulighed for øjeblikkelig indgriben i vandløbsforhold.

Til § 77

Bestemmelsen, der er ny, svarer til miljøbeskyttelseslovens § 68, og vandforsyningslovens § 74.

En bestemmelse om »forhåndsvarsling« vil i almindelighed medføre nogen forsinkelse i sagsbehandlingen, men alligevel må det være rigtigt, at den person, som et påbud eller forbud skal rettes til, som hovedregel forud gøres skriftligt bekendt med sagen. Han får i så fald lejlighed til at fremkomme med sine eventuelle indsigelser og forslag.

Ifølge stk. 2 kan forhåndsvarsling undlades, hvis underretning må anses for åbenbart unødvendig. Her er bl.a. tænkt på tilfælde, hvor påbudets eller forbudets adressat må antages på anden måde, f.eks. gennem førte forhandlinger, at have kendskab til sagen. Det er klart, at der må gives de besluttede myndigheder et ret vidt spillerum for bedømmelsen af, i hvilke tilfælde forhåndsvarsling kan undlades.

Til § 78

Bestemmelsen svarer til den bemyndigelse, der er tillagt ministeren i miljøbeskyttelseslovens § 45, stk. 4.

Forslaget skal ses i sammenhæng med, at miljøstyrelsen efter forslaget § 80 er klageinstans for vandløbsmyndighedernes afgørelse og efter bestemmelserne i § 37 skal administrere forslaget tilskudsordning. Miljøstyrelsen kommer således til at varetage den overvejende del af den løbende sags ekspedition.

De beføjelser, der kan blive tale om at delegere til miljøstyrelsen, er ministerens beføjelser efter bestemmelserne i § 2, stk. 2, § 3, stk. 4, § 7, stk. 4, § 11, § 12, stk. 2, §§ 14, 26 og 30, § 37, stk. 5, §§ 46, 52 og 60, § 82, stk. 5, § 84, stk. 2, § 87, stk. 3 og 4 og § 88, stk. 2.

Det bemærkes, at ministerens kompetence til at træffe afgørelse som klageinstans i en række enkelt-sager efter den gældende vandløbslov er henlagt til miljøstyrelsen i medfør af bemyndigelsen i

miljøbeskyttelseslovens § 45, stk. 3, jfr. miljøministeriets bekendtgørelse nr. 178 af 29. marts 1974 om henlæggelse af opgaver og beføjelser til miljøstyrelsen. Hjemmelen i miljøbeskyttelseslovens § 45, stk. 3 kan benyttes til at henlægge afgørelser efter forslaget § 7, stk. 6, § 9, stk. 5, § 56 og § 57, stk. 2.

Til § 79

Bestemmelsen er ny.

Stk. 1 svarer til miljøbeskyttelsesloven § 70, stk. 3, der i forslaget til lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse foreslås overført til en ny § 69 a. Der henvises til bemærkningerne til dette forslag.

Ligesom efter denne lov tænkes bestemmelsen kun anvendt ganske undtagelsesvis.

Til kapitel 16

I betænkningen om vandløbsloven indstiller udvalget, at lovens klagesystem, på baggrund af beslutningen om det ændrede myndighedssystem, tilpasses miljøbeskyttelseslovens klageregler i så høj grad som muligt.

Bestemmelserne i dette kapitel følger udvalgets indstilling og er i overensstemmelse hermed udarbejdet svarende til miljøbeskyttelseslovens regler om klage, som disse foreslås ændret i det samtidig med fremsættelsen af dette lovforslag fremsatte lovforslag til ændring af lov om miljøbeskyttelse.

Til § 80

Bestemmelsen i stk. 1 svarer til miljøbeskyttelseslovens § 70, stk. 1 og lov om vandforsyning m.v. § 75.

Med bestemmelsen i stk. 2 skabes der mulighed for, at det kan bestemmes, at visse nærmere afgrænsede grupper af sager om private vandløb skal afgøres endeligt af vandløbsmyndigheden. Forslaget svarer til forslag til ændring i miljøbeskyttelsesloven, § 1, nr. 2.

Bemyndigelsen vil ikke blive benyttet i videre omfang end efter den tilsvarende bestemmelse i miljøbeskyttelsesloven. Der vil således kun blive tale om at afskære klageadgangen i sager, hvor få personer er indblandet, og hvor afgørelserne ikke er særligt indgribende overfor den enkelte borger.

Til § 81

Bestemmelsen svarer til miljøbeskyttelseslovens § 71, som denne bestemmelse foreslås ændret i forslag til lov om ændring af miljøbeskyttelsesloven, jfr. forslaget § 1, nr. 33 og 34.

Til § 82

Bestemmelsen svarer til miljøbeskyttelseslovens § 72 og lov om vandforsyning m.v. § 78.

Til § 83

Bestemmelsen svarer til miljøbeskyttelseslovens § 73 og lov om vandforsyning m.v. § 79.

Til § 84

Bestemmelsen svarer til miljøbeskyttelseslovens § 74 og lov om vandforsyning m.v. § 80.

Forslagets stk. 2 er ny og giver Danmarks Naturfredningsforening og Danmarks Sportsfiskerforbund ret til, efter miljøministerens nærmere bestemmelse, at klage over bestemt angivne grupper af sager f.eks. om regulativforslag, reguleringssager herunder sager om restaurering og endvidere vedligeholdelsessager.

Til kapitel 17

Til § 85

Forslaget svarer til § 104 i den gældende vandløbslov, idet dog bestemmelsen er formuleret i overensstemmelse med straffebestemmelserne i miljøbeskyttelseslovens § 83 og vandforsyningslovens § 84.

Til § 86

Bestemmelsen i stk. 1 er affattet på samme måde som miljøbeskyttelseslovens § 88 og vandforsyningslovens § 85, stk. 1.

Ikrafttrædelsestidspunktet må bl.a. afhænge af, hvornår der kan foreligge administrative forskrifter i henhold til den nye lov. Ikrafttrædelsestidspunktet vil blive fastsat efter forudgående drøftelse med de kommunale organisationer.

Til § 87

Bestemmelsen svarer til overgangsreglerne i miljøbeskyttelseslovens § 92 om behandlingen af verserende spildevandssager.

Til § 88

Bestemmelsen i stk. 1 er optaget i forslaget for at undgå tvivlsspørgsmål om sådanne afgørelsesmyndigheder.

Efter forslaget skal alle regulativer udfærdiget efter den gældende vandløbslov bringes i overensstemmelse med de nye bestemmelser. Bestemmelsen i stk. 2 giver ministeren mulighed for at fastsætte en rimelig frist herfor.

Til § 89

Bestemmelsen svarer til gældende ret.